

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 12-13

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969, 1973, 1991

Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-van der Kruijt 2023

GETUIGENIS
EN EENHEID

DEEL IV

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 12-13

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969, 1973, 1991
Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-Van der Kruijt 2023

GETUIGENIS EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl

© Ds. A.A. Leenhouts: “Johannes”
Johannes 12-13 (1969, 1973, 1991)
Redactionele bewerking oktober 2023

INHOUD

Verantwoording 4

Voorwoord 5

De zalving te Bethanië 7

De Grieken 22

De man met de kruik en de voetwassing 39

De ontmaskering van Judas 55

VERANTWOORDING

Deze brochure bevat een aantal preken van Ds. A.A. Leenhouts over het Evangelie naar Johannes. Deze preken zijn uitgesproken in 1969, 1973 en in 1991.

In de bewerking ervan is de spreektaal zo veel mogelijk omgezet in schrijftaal. Omwille van de authenticiteit is de historische, kerkelijke en politieke context waarin deze preken zijn uitgesproken veelal gehandhaafd, waardoor het verband van de exegese behouden blijft.

Waar mogelijk zijn de hierin genoemde voorbeelden nageslagen in de literatuur. De bronvermelding hiervan is in de voetnoten terug te vinden.

In enkele gevallen is een nadere toelichting gegeven van historische gebeurtenissen waarnaar in de preken verwezen wordt. Ook daarvan wordt de bron vermeld.

Bij de bewerking van deze preken hebben wij ernaar gestreefd om de essentie van de boodschap die Ds. Leenhouts hierin heeft willen doorgeven, te waarborgen.

Voor Bijbelcitaten is de NBG51 vertaling gebruikt, tenzij anders vermeld.

Den Haag, 2023

S.B. Leenhouts – van der Kruijt

VOORWOORD

Dit is het vierde deel van de preken serie over het Evangelie van Johannes. Hierin zijn vier preken opgenomen uit de hoofdstukken 12 en 13.

Hoofdstuk 12:1-11 verhaalt over de zalving te Bethanië. Maria wordt in deze preek geschetst als een type van de 'bruidsgemeente' die Jezus uitbundige hulde brengt en Martha als een type van een 'kerkendom' dat zich druk maakt om velerlei op zich noodzakelijke dingen, maar waarbij 'het ene nodige' vergeten wordt. Maar, zo stelt Ds. Leenhouts, als er niet eerst geluisterd wordt naar de woorden van het eeuwige leven, dan helpt het andere allemaal niet.

In hoofdstuk 12:30 toont Jezus aan dat het principiële moment van Zijn verheerlijking is aangebroken juist in Zijn kruisdood. Tegelijk schrijft Johannes over een deputatie van Grieken die gekomen was om op het Pascha te aanbidden. In die Grieken ziet Jezus als het ware de hele heidenwereld, die wil komen om Hem te zien.

En Hij ziet voor Zich hoe in Zijn kruisdood de 'magnetische trekkracht' ligt om al Zijn bloedgekochten tot eenheid te vergaderen in barmhartigheid voor Zijn volk Israël.

In de preek over de man met de kruik en de voetwassing in Johannes 13:1-20 ligt het zwaartepunt bij het voorbeeld dat Jezus in de voetwassing heeft nagelaten: Zoals God borg staat voor een verloren wereld, zo moeten ook wij borg staan voor elkaar.

Een tweede punt is hoe – ook nu – de ware Paaszaal te bereiken door het volgen van 'de man met de kruik', die een beeld en samenvatting is van de profetie die heenleidt naar het ware Avondmaal en waar 'het verraad' geen plaats kan houden.

Daarbij klinkt de waarschuwing ons bewust te zijn dat de Avondmaalstafel het 'frontgebied' is tussen God en de duivel – net

als bij de instelling ervan. Het Avondmaal werkt iets uit. Wij worden vervuld met de heilige Geest, of we worden – net als Judas – een prooi van Satan. Het is of-of. *

In het vervolg van Johannes 13 zijn wij genaderd tot de ontmaskering van Judas op het moment dat de Eeuwige God Zijn eniggeboren Zoon gaat geven als het Lam dat voor de zonden der wereld geslacht wordt. En hier is er een confrontatie met de duivel als nergens anders. Het evangelie is een zaak van leven of dood.

Ds. Leenhouts stelt: Tot de dag van vandaag brandt de hel los bij verzet uit christelijke geloofsovertuiging tegen autocratische en dictatoriale systemen. Maar er is ook de belofte dat wij eenmaal met alle geslachten en talen, volken en natiën, in grote eendracht en volkomenheid – zonder verraad – juist voor het Lam zingen:

‘... Gij zijt geslacht en Gij hebt ons Gode gekocht met uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie...’¹

* Over dit onderwerp heeft Ds. Leenhouts uitgebreid geschreven in zijn boek: *De man met de kruik*

1 Openbaring 5:9 (St. Vert.)

DE ZALVING TE BETHANIË*

‘Jezus dan kwam zes dagen vóór het Pascha te Bethanië, waar Lazarus was, die Jezus uit de doden had opgewekt. Zij richtten daar dan een maaltijd voor Hem aan en Martha bediende, en Lazarus was één van hen, die met Hem aan tafel waren. Maria dan nam een pond echte, kostbare nardusmirre, en zij zalfde de voeten van Jezus en droogde zijn voeten af met haar haren; en de geur der mirre verspreidde zich door het gehele huis. Maar Judas Iskariot, één van zijn discipelen, die Hem verraden zou, zei: Waarom is deze mirre niet voor driehonderd schellingen verkocht en aan de armen gegeven? Maar dit zei hij niet, omdat hij zich om de armen bekommerde, maar omdat hij een dief was en als beheerder der kas de inkomsten wegnam. Jezus dan zei: Laat haar begaan en het bewaren voor de dag mijner begrafenis; want de armen hebt gij altijd bij u, maar Mij hebt gij niet altijd.

De grote menigte uit de Joden dan kwam te weten, dat Hij daar was, en zij kwamen niet alleen om Jezus, maar ook opdat zij Lazarus zouden zien, die Hij uit de doden had opgewekt. En de overpriesters beraadslaagden om ook Lazarus te doden, daar velen der Joden ter wille van hém kwamen en in Jezus geloofden.’ (Johannes 12:1-11)

MARIA EN MARTHA

Het Johannes-evangelie is van uitzonderlijke diepte. Alle figuren die erin optreden hebben een bepaalde profetische symboliek in zich: De Samaritaanse, de verlamde, de blindgeborene en Lazarus, wiens opwekking uit de dood symboliseert dat Jezus ook werkelijk de God van de voleinding is en de heerschappij over de dood heeft.

Na die grote gebeurtenis zit Jezus met Zijn discipelen in Bethanië aan de maaltijd, waar Lazarus was, die Hij uit de dood had opgewekt.

* Preek uitgesproken in 1969

Zij richtten daar een maaltijd voor Hem aan en Martha bediende. En Lazarus was één van hen, die met Hem aan tafel waren.

Op zich is het natuurlijk een heel apart gezelschap. Iemand die uit de dood teruggekomen was en om wie zoveel drukte zweefde, zat mee aan tafel. Een figuur die nu de aanleiding zal worden tot de kruisiging van Jezus. Want vanaf het moment dat Hij Lazarus had opgewekt, zochten zij Hem werkelijk te doden. Dat bijzondere gezelschap zit daar als het ware met de glans van de overwinning op de dood, vredig aan de feestmaaltijd, en Martha dient weer. En dan gebeurt er iets bijzonders. Maria, de zuster van Martha nam een pond echte, kostbare nardusmirre, en zalfde daarmee de voeten van Jezus. Die zalf was heel kostbaar. Judas, die kritiek levert op deze daad van Maria, spreekt van driehonderd schellingen. Dat had volgens hem beter aan de armen kunnen worden gegeven. Omgerekend had die nardusmirre dus de waarde van een jaarloon van een arbeider, want het dagloon van een arbeider was één schelling. Dus als je de Sabbatten, waarop niet gewerkt werd, niet meerekent dan komt de waarde van dat flesje op het werkloon van een arbeider voor een heel jaar. Dat flesje werd maar even de hals gebroken en over de voeten van Jezus uitgegoten, waarna Maria Zijn voeten begint af te drogen met haar haren.

Vanwaar dit gebaar?

Toen ik daarover in gebed was, attendeerde de Heer mij op het woord 'voeten', zoals Hij mij eerder met Pinksteren bepaalde bij het woord 'zitten'.

En ineens gaf de Heer mij hier licht over.

Laten wij hier eens Lucas 10:38-42 naast leggen. Daar lezen wij:

'Terwijl zij op reis waren, kwam Hij in een zeker dorp. En een vrouw, Martha geheten, ontving Hem in haar huis. En deze had een zuster, genaamd Maria, die, aan de voeten des Heren gezeten, naar zijn woord luisterde. Martha echter werd in beslag genomen door het vele bedienen. En zij ging bij Hem staan en zei: Here, trekt Gij het U niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zeg haar dan,

dat zij mij komt helpen. Maar de Here antwoordde en zei tot haar: Martha, Martha, gij maakt u bezorgd en druk over vele dingen, maar weinige zijn nodig of slechts één; want Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat van haar niet zal worden weggenomen.'

Als Johannes begint te spreken over het vleesgeworden Woord, zegt hij: *'Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.'*¹

Het goddelijke Woord is tot de wereld gekomen en God heeft dat Woord reeds eeuwenlang aan Israël toevertrouwd.² En voor Israël gold speciaal de boodschap: *'Hoor, Israël, God spreekt.'*³ Jezus echter vindt nergens een plek waar Hij het hoofd kan neerleggen. In Lucas 9:58 zegt Hij: *'De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen.'* Maar hier bevestigt als het ware een kleine uitzondering de regel in Israël. Hier is een huisje, waar Hij welkom is. Hier was een gastvrouw, Martha die Hem in haar huis ontving. Zij is daarmee representant van het ware Israël dat het vleesgeworden Woord wil ontvangen. In het huis van Martha gaat Jezus spreken, en Maria heeft Hem als verkondiger van het Woord aanvaard. Want het 'zitten aan de voeten' van, betekent dat men de ander, aan wiens voeten men zit, als leraar aanvaardt. En als het over de geestelijke dingen gaat, dat men hem dan als van God uit geautoriseerd en gevolmachtigd erkent. Je gaat bij geestelijk onderricht niet aan iemands voeten zitten wanneer je hem niet van Godswege geautoriseerd acht.

Maar Maria achtte Jezus een leraar in het huis van God – en niet alleen als leraar, maar later wordt heel duidelijk dat zij Hem ook erkent als de Messias, de van God Gezondene en Beloofde. Zij gelooft dat Hij de vervulling der profetieën is en zij gaat aan Zijn voeten zitten.

Meestal was het zo dat de leraar dan in een huiskamer iets hoger

1 Johannes 1:11

2 Romeinen 3:3

3 Zie: Deuteronomium 6:3; 1 Samuël 15:1

zat, bijvoorbeeld op een stoel, en dat de anderen dan gewoon aan zijn voeten op de grond zaten.

Ook Paulus schrijft dat hij is opgeleid aan de voeten van Gamaliël.⁴

Maria hoorde de woorden des levens. Dit is wat haar leven heeft beheerst.

Wat zou Jezus in het huis van Lazarus anders ten diepste hebben duidelijk gemaakt dan het woord des kruises? Dat hij de vervulling van het Lam Gods was en naar het kruis moest? Wat zou Hij anders hebben verteld dan dat Hij voor de zonden van Israël en van de wereld zou sterven, en daarna zou opstaan om uiteindelijk alle gekochten samen zalig te maken?

Deze woorden heeft Maria opgevangen en verwerkt, en ondertussen loopt haar zuster druk heen en weer, en is helemaal in beslag genomen door het vele bedienen. Zij inspecteert de tafels en bekijkt wat er nog op gezet moet worden. Zij is de gastvrouw en wordt geprikkeld door Maria, die maar blijft zitten en haar laat draven. En dan gaat zij naar Jezus toe en zegt: *‘Here, trekt Gij het U niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen?’* Waarop Jezus zegt: *‘Martha, Martha, gij maakt u bezorgd en druk over vele dingen (...) Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat van haar niet zal worden weggenomen.’*

‘Martha, Martha...’. Jezus noemt haar naam tweemaal. Dat doet Hij vaker en dan is het telkens een ernstige waarschuwing. Zoals ook bij Petrus als Hij zegt: *‘Simon, Simon, zie, de satan heeft verlangd ulieden te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet zou bezwijken.’*⁵

En:

*‘Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild.’*⁶

⁴ Handelingen 22:3

⁵ Lucas 22:31

⁶ Matthëüs 23:37

Wij doen het zelf ook wel eens als bijvoorbeeld je zoontje Jan vervelend is. Dan zeggen we: Jan, Jan... Dat zeg je dan niet één keer, maar twee, en misschien drie keer. Dat is heel gewoon menselijk en psychologisch goed verklaarbaar.

Hier doet Jezus hetzelfde: *'Martha, Martha, gij maakt u bezorgd over vele dingen, maar weinige zijn nodig of slechts één...'*

Hoezo is er weinig nodig?

Als je gasten hebt moet je die toch ontvangen en bedienen? Het hoort toch bij de Oosterse gastvrijheid dat je hen niet op een droogje laat zitten? Dat kan je toch niet aan één persoon overlaten? Dat is toch logisch?

Martha, Martha, je loopt voor veel dingen, maar één ding is nodig, en Maria heeft het goede deel gekozen.

Waarvoor is dat ene nodig?

Wel hiervoor: om voor God te kunnen bestaan.

Jezus spreekt over het Lam Gods zijn. Over Zijn komen in de wereld. Over datgene, waardoor de mens bestand zal zijn voor het oordeel van God en bevrijd zal worden van de eeuwige verdoemenis en het verloren gaan. Bestand tegen het omkomen.

Jezus zegt: *'Zoekt eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden.'*⁷

Heb God lief in de eerste plaats en dat andere komt wel. Wanneer het ene nodige is aanvaard, dan zal al het heen en weer geloop voor de rest wel komen te staan onder de gehoorzaamheid aan het woord van God en van het discipelschap van onze Here Jezus Christus.

HET NARDUSFLESJE

U zult misschien vragen: Wat heeft dit alles nu te maken met die voeten?

Die kostbare nardusmirre giet Maria uit over de voeten van Jezus. Die voeten zijn voor haar het symbool van Zijn leraarschap, van het

⁷ Matthéüs 6:33

Woord Gods, dat zij uit Zijn mond ontvangen heeft. Het zijn woorden van het eeuwige leven, die haar broer uit de dood riepen. Woorden, die macht hebben over de laatste vijand, de dood, en over hem, die het geweld des doods heeft – de duivel zelf.

Jezus heeft door Zijn woorden de zee gestild. Hij heeft met Zijn woorden het brood vermenigvuldigd. En de woorden van Jezus zullen eenmaal de graven openen.

Petrus zegt in Johannes 6:68-69: *‘Gij hebt woorden van eeuwig leven’*.

De voeten van Jezus zijn voor Maria het symbool van de wijsheid van God, die uit de mond zonder bedrog diep in haar ziel zijn binnengestroomd. Zij heeft het ene nodige gevonden, en daarom giet zij het flesje nardus uit over Zijn voeten.

Uit Zijn mond laat Hij een tweesnijdend scherp zwaard gaan en daaruit komen later de cascades, de watervallen, om de aarde te bevochtigen⁸ en de dorstige te geven uit de bron van het water des levens.⁹ Uit de mond van Jezus Christus komen woorden, waardoor de gemeente straks weer één wordt en Israël tot bekering komt.

Het ene nodige voor ons allemaal is nederig op de grond te gaan zitten aan de voeten van Jezus, en ons te laten onderwijzen. En als Hij eenmaal onderwezen heeft over dat ene nodige en je ziel is erdoor vervuld, dan gaat elk flesje met kostbare olie kapot aan de hulde voor Jezus Christus.

Maria giet de nardusolie over de voeten van Jezus uit en neemt haar haardos om daarmee zijn voeten af te drogen.

Waarom haar haren en geen handdoek?

Omdat zij de geur, die het hele huis vervulde in haar haren met zich mee wenst te dragen. Want – zittend aan Zijn voeten – heeft het onderwijs van Jezus al haar gedachten vervuld en de geur van het eeuwige leven in haar ziel gegeven. En die geur van het onderwijs van Jezus wil zij om haar hoofd, haar gedachten en haar zinnen met zich

8 Jesaja 6-7

9 Openbaring 21:6

meedragen. Daar is zij één mee. Zij huldigt Jezus op een uitzonderlijke manier, maar ergens deelt zij ook zelf in die hulde. Want waar nu het evangelie gebracht wordt en mensen als het ware zitten aan de voeten van Jezus, onder de prediking en het getuigenis dat zij aan elkaar doorgeven, daar zal ook over haar gesproken worden.

Wanneer wij Christus oprecht huldigen, dan zullen wij ten slotte ook delen in Zijn glorie en zal het ons hoofd omringen. Hetzelfde waarmee wij Hem gehuldigd hebben zal onze gedachten zuiveren en onze zinnen doordrenken.

HALSBREKENDE HULDE

Natuurlijk is de lijn door te trekken dat Lazarus een type is van het Joodse volk dat uit zijn ‘graf’ tevoorschijn zal komen. Maar dan zal ook blijken wie in de geschiedenis een type van ‘Maria’ geweest zijn, en wie Hem ontvangen hebben om de woorden van het eeuwige leven te horen. Woorden, waarop de wijsheid Gods is neergekomen.

De ‘bruidsgemeente’, die werkelijk wil zitten aan de voeten van Jezus en het oude Woord nog wil openen, zal de ‘geur’ van Gods wijsheid en de verlossende woorden van het kruis om zich heen willen hebben. Een ‘geur’, die het ganse huis vervult, midden in een verdwaasde wereld die een ‘stinkende dood’ tegemoet gaat. Overal in de wereld hangt al de ‘stank’ van het verderf.

Nederland is ook alleen maar wat het is door het oude Woord van God, en nergens anders door. De martelaarsgemeente van vroeger leefde alleen maar bij het Woord, en zij hebben letterlijk – tot op de brandstapels toe – ‘halsbrekende hulde’ gebracht aan Jezus Christus.

Ook daarvan kan je vragen: Was dat nu nodig, dat er in Monnickendam een moeder in het bijzijn van haar kind, verbrand werd?

Moest deze ‘halsbrekende hulde’ voor Jezus Christus zó gewroken worden? ¹⁰

De martelaren zongen op de brandstapels en in de martelkelders. Zij waren vol van de heilige Geest. De ‘geur’ van de heerlijkheid van Christus was om hun hoofd.

Het verhaal van de zalving van Jezus door Maria, staat op de goede plek. Het was zes dagen voor Pascha – dus vlak voor Zijn dood – waar het mes op de keel van dit Lam werd gezet. Maar eerst nog deze maaltijd – deze hulde.

Het is alles geprogrammeerd door de goddelijke wijsheid Zelf. Degene, die aan de boezem van de Vader is, heeft het allemaal als een groot geheim van Hem vernomen.

En nu mogen wij het de wereld laten zien dat er zo’n kracht is in het bloed van het Lam, dat al Zijn ‘bloedgekochten’ wegtrekken uit bedorven systemen naar het ene wondere bloed van het Lam. Het is een stukje hulde aan Jezus Christus. Ik weet dat het een ‘halsbrekende’ toer zal zijn om zo het Midden Oosten te bereiken. Maar de Joden – zij komen er – en zij zullen ook in een ‘halsbrekende’ toer alles offeren voor die uitnemende Koning Jezus.

‘MARTHA’ EN ‘MARIA’ IN HET KERKENDOM

Ook de kerken hebben Jezus in hun huis ontvangen. En ook in dat huis figureren ‘Martha’ en ‘Maria’. Er is een deel dat zelfs de officiële

¹⁰ Wendelmoet Claesdochter, uit Monnickendam werd op 20 november 1572 in Den Haag op de brandstapel verbrand, na eerst met worgkoorden gewurgd te zijn. Dit alles vanwege haar verwerping van de transsubstantiatie en haar belijdenis van Christus als haar enige Middelaar, en geen andere biechtvader erkende dan Gods Zoon. Zelfs haar beul was onder de indruk van haar rotsvaste geloof. Zij gaf te kennen nog liever te sterven dan zich te bekeren. Welmoet Claesdochter was een van de eerste martelaressen van de Reformatie.

Bronnen:

P.A. de Rover: *‘De strijdende Kerk’*, Jan Haan N.V., Groningen, 1950, pag. 320-321;

Leen den Besten: *‘In de verdediging – episodes uit de geschiedenis van het Christendom’*, Zevenaar Melior Producties 2019, pag. 336

gastvrouw is om Jezus te ontvangen, maar dat in werkelijkheid niet anders doet dan ‘heen en weer lopen’. Daar zijn predikanten die spreken over luchtvervuiling en dat wij daar tegen moeten optreden. Dat is op zich waar, maar wij zouden toch vooral tegen de ‘geestelijke luchtvervuiling’ moeten optreden. En dan zijn er predikanten die ervoor pleiten dat er een boodschap moet worden opgesteld tegen de vervuiling van de Rijn. Ook dat is waar en goed. De vis moet niet doodgaan in onze rivieren. Een ander onderwerp van overleg binnen de kerken is wat wij kunnen doen aan de honger in de wereld. En over ontwikkelingshulp. Prachtig allemaal.

Pastors en priesters maken zich druk over de pil en over het celibaat.¹¹

Martha, Martha, wat maak je je druk.

Dat zegt Jezus tegen het christendom van vandaag. Niet dat deze gewone dingen niet nodig zijn, en niet dat die in de Heer gedaan kunnen zijn. Natuurlijk wel. Maar als er niet eerst geluisterd wordt naar de woorden van het eeuwige leven, dan helpt het andere allemaal niet.

Kerken zijn zo bezig in het horizontale vlak, dat zij het gevaar lopen een ‘dienstmeisje’ van het valse Messianisme te zijn, en zelfs wel communistisch willen meepraten – als alles maar goed ‘op tafel’ komt te staan. Als je zo ver gaat, dan kom je in de buurt van Judas, die het maar zozo vindt dat die voeten van Jezus zo vereerd worden.

Dit hele plaatje past op de eindtijd.

Een kerkendom dat eindeloos heen en weer loopt voor alle mogelijke vraagstukken op sociaal gebied. Prachtig op zichzelf. En daarnaast een ‘Judas’, die maar over de armen praat maar er niets van meent. Dat flesje nardusmirre had je toch aan de armen moeten geven, in plaats van het kapot te breken en over de voeten van Jezus te gieten.

Een heel jaarloon kapot!

De Wereldraad van Kerken spreekt ook nergens anders meer over

11 Om het behoud van de exegese is de historische context waaronder dit in 1969 is uitgesproken hier gehandhaafd

dan over de armen, de armen en de armen. In Zwitserse kerkbladen lees ik: Brot für Brüder. Dat is nog de enige actie in de kerken. Je kunt er geen kwaad van zeggen. Maar ik geloof dat de Here Jezus vandaag tegen het grote, brede christendom zegt: Martha, Martha. Want het enige nodige, waarvoor wij aan de voeten van Jezus moeten zitten is aan het verdwijnen. Namelijk, dat wij zondaren zijn voor God en dat de levende God niet één mensenkind kan accepteren buiten het kruis en het bloed der verzoening om. Dat de woorden van eeuwig leven ons moeten vangen, ons moeten vernieuwen en tot bekering moeten roepen. Dat die woorden ons zondige 'ik' moeten kraken en verbrijzelen en herscheppen, en dat wij daarvoor aan de voeten van Jezus moeten zitten. Maar hoezeer dit ook aan het verdwijnen is, God houdt Zijn gemeente in stand.

Hij hield ook Maria in stand, want Jezus zegt dat het goede deel dat zij gekozen had, niet van haar afgenomen zou worden.

Ik weet dat Jezus ook van ons niet zal wegnemen wat wij aan de wereld moeten vertellen. Daar dank ik de Heer voor. Het zal ook niet van u worden weggenomen. Wie vernomen heeft van het open boekje dat uit de hemel gekomen is; wie gezien heeft wat er aan de hand is met het onbekeerd terugkeren van Israël en met de Wereldraad van Kerken en de eenwording van de gemeente; wie kennis heeft gekregen van de openbaring die God gegeven heeft over de plagenserie, de donderslagen en de bazuinen – kortom, wie nu opnieuw is gaan zitten aan de voeten van Jezus om te horen, die heeft iets vernomen wat nooit meer wordt weggenomen. Want Hij is ook nu onze hoogste Profeet en Leraar.

Is Hij het waard dat wij samen Zijn bloed huldigen? Of zijn andere zaken voor ons belangrijker? Er zijn zoveel mensen die druk heen en weer lopen en aan het enige nodige niet meer denken. Het enige nodige waar de Heer op wil neerkomen, ook voor onze kinderen, is zitten aan de voeten van Jezus om over Zijn kruis te horen vertellen. En dat moet niet alleen een dominee, maar dat moeten wij allemaal.

De Heer spreekt ons allemaal aan: Heb jij echt wel aan Mijn voeten gezeten, waar Ik sprak over Mijn dood voor jou? Over hoe Ik Mijn leven totaal voor jou heb uitgestort? Meer dan een jaarloon zit er in het ‘flesje’ van Jezus. Het wordt aan het kruis gebroken voor u. Daar stort Hij Zijn leven uit voor u en daarover spreekt Hij – zodra je je Bijbel oppakt. Zodra je gaat horen en gaat zitten aan Zijn voeten met een biddend hart. Als u zegt: Heer, wat hebt U mij te vertellen, dan zwijgt Hij niet. Als u werkelijk in eerbied aan de voeten van Jezus zit, spreekt Hij.

Wij hebben een sprekende Heiland die onze ziel en ons hoofd weet te vinden. Het komt neer op het werkelijke zitten – ook als om ons heen alles wat zich kerkelijk of christelijk noemt druk heen en weer draaft. Blijf zitten – ook al ergeren anderen zich. Blijf horen en blijf alleen horen wat *Hij* zegt. Als je dat hebt verstaan, heb je de liefde Gods geproefd. Dan heb je de kracht geproefd waardoor Lazarus uit het graf kon komen, en heb je begrepen welk voorteken dat is. Het voorteken dat de dood overwonnen is en het leed der wereld voorbij is in Hem. Dat Hij de opstanding en het leven is. Het eeuwige leven ‘geurt’ al in de verte.

GODDELIJK ONDERWIJS

Maria had aan de voeten van Jezus gezeten, en daar past alleen maar bij het breken van de hals van het nardusflesje om het niet druppelsgewijs, maar in één keer uit te gieten over de voeten van Jezus. Een jaarloon in kostbare mirre. Want die voeten zijn het symbool van het goddelijk onderwijs in de weg der verlossing: *‘Gij hebt woorden van eeuwig leven’*. En dan droogt zij met haar haardos de voeten af. De haardos is het sieraad van een vrouw. En bij het terugwerpen van haar haren, golft en geurt dezelfde hulde die aan Jezus Christus toekwam ook om haar heen. Het heeft al haar gedachten vervuld.

De Schrift zegt: *‘Wordt vervuld met de Geest...’*¹² en *‘Het woord*

¹² Epezeïërs 5:18

*van Christus wone rijkelijk in u.*¹³ Mensen worden geestelijk arm, wanneer zij het Woord van God niet meer uiteen horen zetten. Als mensen niet meer aan de voeten van Jezus zitten en geen onderricht meer ontvangen van Jezus Zelf dan verarmen zij zeer. Maar de ziel wordt rijk en deelt zelfs ergens in de ‘geur’ van de hulde van Maria, wanneer ook wij alles van Jezus aanhoren, om Hem daarna alles te geven.

Het is een wonderlijke geschiedenis. Dat maakt ook de doop tot zo’n getuigenis. Daar wordt Jezus persoonlijk hulde gebracht voor de eigen verlossing, waarbij aan de gemeente verteld wordt welke innerlijke strijd daaraan voorafgegaan is.

Een geschenk is dan pas geslaagd, wanneer het echt het geschenk van een bepaald persoon is en ook past bij degene die het ontvangt. Een schenker moet iets eigens in zijn geschenk leggen en daarbij iets eigens raken van wie het ontvangt.

Het uitgieten van de nardusmirre uit de hand van Maria over de voeten van Jezus, paste bij haar wezen. Zij zat altijd aan Zijn voeten en zij had vóór Martha uit het goede deel verkozen. Dit geschenk paste bij Maria. Het drukte heel haar wezen uit. Zij heeft het Woord gehoord en verstaan en aanvaard. En het paste ook bij Jezus, aangezien Hij eigenlijk met Zijn woorden al gewezen heeft naar Zijn kruis en naar Zijn begraven worden. Hij wees al heen naar de weg der vernedering die Hij zou gaan.¹⁴

Jezus zegt: Laat haar begaan. Zij heeft het gedaan met het oog op Mijn begrafenis.

GEEN KARIGHEID

Er zijn altijd mensen die de dingen overdreven karig willen behandelen. Ik heb vroeger wel gehoord over diakenen, die bij een behoeftig gezin dat nog een hondje had, gingen uitrekenen hoeveel hondenvoer dat

¹³ Colossenzen 3:16

¹⁴ Jesaja 53:7-8; Handelingen 8:32-34

kostte. Zij moesten dan maar eerst het hondje wegdoen, alvorens zij in aanmerking kwamen voor diaconale steun. Of in een ander geval dat zij de radio dan maar moesten wegdoen. Mensen kwamen soms met tranen in de ogen bij mij om te vragen of zij echt moesten doen wat de diaken had gezegd. Het was vaak het enige nog wat zij hadden.

Je kunt nog zo arm zijn, maar de armste van de mensen geeft zich weleens over aan iets wat een ander misschien verspilling zou noemen. Het is onverdraaglijk als een mens niet een keer iets kan doen wat niet strikt noodzakelijk is. Dat maakt het mens-zijn kapot. Het treft een mens in het diepste van zijn wezen als er eisen worden gesteld, zoals ik die beschreef. Zo stringent kun je de dingen niet uitmeten.

Hetzelfde geldt voor het ene Avondmaal, dat wij in de Naam des Heren moeten opbouwen. Het Avondmaal, waar mensen zijn genezen en de Heer bewees aanwezig te zijn. De ‘geur’ van Zijn tegenwoordigheid ligt erover. Maar als we dat ook gaan uitmeten en zeggen: Moet ik mijn mooie vrijdagavond daaraan opofferen?¹⁵, dan zijn we wel karig aan het rekenen ten aanzien van Jezus Christus. Als we alleen maar samenkomen omdat het Avondmaal weer aan de beurt is om te worden gevierd en verder niet, dan zijn wij bezig om druppeltje voor druppeltje hulde te bewijzen aan Jezus Christus. Maar Hij is het waard om die hulde te ontvangen dat straks heel Nederland, alle gelovigen, werkelijk verenigd worden door de kracht van dat ene bloed, en dat onbepert en uitbundig gaan huldigen op een manier, dat wij met die hulde aan Jezus Christus het Midden Oosten bereiken en zeggen: Dit is het ene nodige waardoor de duivel verslagen wordt. Bindt de duivel door het bloed van het Lam, omdat de Vader Zelf achter het bloed van Zijn Zoon staat. De levende God en Vader honoreert *altijd weer*

¹⁵ Ten tijde van het uitspreken van deze preek, werd elke eerste vrijdagavond van de maand het Avondmaal gevierd – vooruitlopend op de oproep aan de hele christenheid om dit mondiaal te gaan voorbereiden. De gerichtheid zal daarbij moeten liggen op de ware eenheid der kinderen Gods en de opdracht tot barmhartigheid aan het Joodse volk (Romeinen 11:31).

het geloof in het lijden en sterven van Jezus. Hij wacht erop tot men eindelijk aan de voeten van de Gekruisigde gaat zitten. Daarom staat het zo krachtig beschreven in Openbaring 5:11-14:

‘En ik zag, en ik hoorde een stem van vele engelen rondom de troon, en van de dieren en de oudsten; en hun getal was tienduizenden tienduizendtallen en duizenden duizendtallen, zeggende met luider stem:

Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de macht en de rijkdom, en de wijsheid en de sterkte, en de eer en de heerlijkheid en de lof.

En alle schepsel in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen:

Hem, die op de troon gezeten is, en het Lam zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden.

En de vier dieren zeiden: Amen. En de oudsten wierpen zich neder en aanbaden.’

Laten wij ophouden met druppeltje voor druppeltje hulde te brengen aan het Lam. Christus, onze Here Jezus, is iets anders waard. Misschien hebben wij nog te veel ‘Martha’ in ons. Van het heen en weer draven voor dingen die wel nodig zijn, maar die wij niet doen vanuit het ene nodige. Niet vanuit de gehoorzaamheid van het horen. Nooit heeft de Here Jezus de ellendige mensen zomaar vergeten. Hij zegt zelfs dat er op de grote Dag des Heren gesproken wordt over een ziekenbezoek aan een eenzame en over een beker koud water aan de dorstige. De Here Jezus weet dat wel, en Hij vergeet hen beslist niet. Maar de kern van de dingen, van het ene nodige moet sterk naar voren komen in ons leven. Zullen wij Hem werkelijk die hulde brengen die nu nodig is?

Ik weet – er zal een ‘Maria-gemeente’ komen, die Hem hulde zal brengen. En er komt een andersoortige ‘Martha-gemeente’, die niet zal worden bestraft. Want zij spreekt de belijdenis uit: ‘...ik heb

geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, die in de wereld komen zou.'

Deze woorden sprak Martha bij de opwekking van haar broer.¹⁶

En nu dient zij vanuit een heel ander gezichtspunt. Nu heeft zij het gehoord uit Zijn mond.

De gemeente van de toekomst zal de trekken van Maria en van Martha dragen.

Maar er is ook een groep, die de trekken van Judas draagt, die in naam van de armen erover klaagt dat er zo'n hulde aan het leraarschap van Jezus Christus wordt gebracht.

Dit speelt zich alles in de eindtijd af.

Er wordt een gemeente geboren die het 'nardusflesje' breekt, en het zal zijn een lieflijke reuk ten leven:

'Maar God zij gedankt, die ons te allen tijde in Christus doet zegevieren en de reuk van zijn kennis allerwegen door ons verspreidt, want wij zijn voor God een geur van Christus onder hen, die gered worden, en onder hen die verloren gaan; voor dezen een doodslucht ten dode, voor genen een levensgeur ten leven.'
(2 Corinthiërs 2:14-16)

16 Johannes 11:27

DE GRIEKEN*

'Er waren enige Grieken onder hen, die opgingen om op het feest te aanbidden: dezen dan gingen tot Philippus, die van Bethsáïda in Galiléa was, en vroegen hem en zeiden: Heer, wij zouden Jezus wel willen zien. Philippus ging en zei het aan Andréas; Andréas en Philippus gingen en zeiden het aan Jezus. Maar Jezus antwoordde hun en zei: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen moet verheerlijkt worden. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort. Wie zijn leven liefheeft, maakt dat het verloren gaat, maar wie zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren ten eeuwigen leven. Indien iemand Mij wil dienen, hij volge Mij, en waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Indien iemand Mij dienen wil, de Vader zal hem eren. Nu is mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hiertoe ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk uw naam! Toen kwam een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nogmaals verheerlijken! De schare dan, die daar stond en toehoorde, zei, dat er een donderslag geweest was; anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus antwoordde en zei: Niet om Mij is die stem er geweest, maar om u. Nu gaat er een oordeel over deze wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden; en als Ik van de aarde verhoogd ben, zal Ik allen tot Mij trekken. En dit zei Hij om aan te duiden, welke dood Hij sterven zou. De schare dan antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de Christus tot in eeuwigheid blijft; hoe kunt Gij dan zeggen dat de Zoon des mensen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des mensen? Jezus dan zei tot hen: Nog een korte tijd is het licht onder u. Wandelt, terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u

* Preek uitgesproken in 1973

niet overvalle; en wie in de duisternis wandelt, weet niet, waar hij heen gaat. Geloof in het licht, zolang gij het licht hebt, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn.

Dit sprak Jezus en Hij ging heen en verborg Zich voor hen.'
(Johannes 12:20-36)

EEN WOORD VOL MAJESTEIT

'Hosanna, gezegend Hij, die komt in de naam des Heren!'

Het tekstwoord voor deze preek is Johannes 12:30: *'Nu gaat er een oordeel over deze wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden; en als Ik van de aarde verhoogd ben – daarmee bedoelt Jezus als Hij gekruisigd zal zijn – zal Ik allen tot Mij trekken'*. Deze woorden sprak Jezus nadat Hij nauwelijks Zijn tranen gedroogd had over het 'hosannageroep' bij Zijn intocht in Jeruzalem. Het zijn woorden vol majesteit en vol van de heerlijkheid Gods. Alleen al in het woordje *nu* toont Jezus aan dat het principiële moment van Zijn verheerlijking is aangebroken, en wel *juist* in Zijn kruisdood: *'Als Ik verhoogd zal zijn, zal Ik allen tot Mij trekken'*. Namelijk in de werkelijke vrede Gods. En als je samen tot de Gekruisigde getrokken wordt, heb je ook vrede onder elkaar. Ook de volkeren hebben vrede in het kruis van de Vredevorst, die volgens Zacharia 9:9-10 zal regeren van zee tot zee:

'Jubel luide, gij dochter van Sion; juich, gij dochter van Jeruzalem! Zie, uw koning komt tot u, hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig, en rijdende op een ezel, op een ezelshengst, een ezelinnenjong. Dan zal Ik de wagens uit Efraïm en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen, ook de strijdboog wordt tenietgedaan; en hij zal de volkeren vrede verkondigen, en zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, en van de Rivier tot de einden der aarde.'

Niet alleen het woord: ‘Nu gaat er een oordeel over deze wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden’, is vol van de majesteit en heerlijkheid Gods. Dat geldt ook voor de stem die plotseling uit de hemel klinkt, *op hetzelfde moment* dat daar Grieken gekomen waren om Jezus te zien en Hij gezegd had: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort.’¹ Denk daarbij aan Jesaja 53:10 (St. Vert.): ‘...als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien...’

Jezus ziet achter die Grieken de grote heidenwereld komen. Maar Hij moet eerst als de graankorrel in de aarde vallen, dan zal Hij dat ‘zaad’ zien van de ontelbare schare die door Zijn bloed zal worden verlost en uit de klauwen van de duivel zal worden bevrijd. Van hen, die de eeuwige vrede zullen vinden vanuit dit grote offer dat Hij namens God de Vader nu mag gaan brengen.

Als Jezus deze woorden gesproken heeft, klinkt er een donderslag uit de hemel. Het is een voorspel van de donderslagen van Openbaring 10, waarbij de heerlijkheid van Koning Messias over de hele aarde duidelijk zal worden. Dan zal blijken dat Jezus de Koning der Joden en de Koning van de ganse ‘tent van Abraham’ is. Koning van de hele aarde.

Bij de verheerlijking op de berg zagen de discipelen niemand dan Jezus alleen.²

Hier zien we daar een voorspel van. Jezus ziet hoe het alles geworteld is in Zijn kruisdood. Het is geworteld in het vallen van de graankorrel in de aarde. Jezus spreekt die prachtige gelijkenis in die paar woorden zo uit, dat als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, zij geen vrucht voortbrengt.

Er is zaaigran en graan dat bestemd is om te worden gemalen voor het bakken van brood. Als zaaigran niet in de aarde valt en sterft, dan

¹ Johannes 12:24

² Matthéüs 17:8

dient het niet voor de bakkerij, maar dan levert het ook geen nieuw zaaigraan op. Graan geeft pas vrucht als het in de aarde gevallen is en sterft.

Figuurlijk gesproken: Zoals Jezus als een ‘graankorrel’ in de aarde moet vallen en sterven, zo moet ook het priestervolk Israël los komen van zichzelf en van zijn eigen structuur. Als het niet tot het wezen van zijn verkiezing kan komen, namelijk, om met zijn Messias ‘in de aarde te vallen en te sterven’ en zo vrucht voort te brengen, dan blijft het steken in een soort etnisch nationalisme en brengt het niet de vruchten op die het moet opbrengen voor de hele aarde.

Dat ziet Jezus hier liggen.

Er is nu nog een grote distantie tussen de Priesterkoning en het tot het priesterschap bestemde volk. Als het alleen blijft, brengt het geen vrucht voort.

PROFEET, PRIESTER EN KONING

Als Jezus het woordje ‘*nu*’ uitspreekt – na Zijn verheerlijking door de Vader vanwege Zijn komende kruisdood, en waar Hij Zich innerlijk al aan had overgegeven – dan grijpt het ‘*nu*’ ook terug naar datgene wat er zopas gebeurd was in de opwekking van Lazarus, de intocht in Jeruzalem en in de tempelreiniging waar deze geschiedenis van Johannes 12 op aansluit.³

In die voorgeschiedenis ligt dezelfde majesteit Gods uitgespreid. De Messias weet wat Hij doet.

Wij zien hoe op het ogenblik volkeren in grote verblinding elkaar moordend omarmen. De één sluit de ander in. Moordend omsingelen zij elkaar en nagelen zij elkaar vast, en zij weten eigenlijk niet waarom en waartoe.

Maar de Here Jezus weet wat Hij doet als Hij Lazarus gaat opwekken uit de dood. Hij wachtte opzettelijk een paar dagen voor Hij naar

3 Marcus 11:11-19

Bethanië terugreisde. Het was opdat Gods heerlijkheid openbaar zou worden.

Jezus weende bij het graf van Lazarus. Maar Hij beheerst het profetisch en Hij heeft koninklijk macht over de dood, en is volop priesterlijk. Zelfs over de dood heerst Hij als het Lam van God.

Daarop volgt er een grote toeloop van Joden, omdat zij die wondertekenen hebben gezien.⁴ Vervolgens beheerst Jezus ook profetisch, koninklijk en priesterlijk die intocht in Jeruzalem. Hij weet dat er een gehuchtje is aan de overzijde. Het staat niet op de kaart, en zelfs de naam ervan weten wij niet. Maar Jezus weet: Er is een dorpje aan de overzijde van een paar heuvels, en Hij zegt tegen twee van Zijn discipelen:

‘Gaat naar het dorp hiertegenover en als gij het binnenkomt, zult gij daar een veulen vastgebonden vinden, waarop nog nooit iemand gezeten heeft; maakt het los en brengt het hier. En indien iemand u vraagt: Waarom maakt gij het los? zegt dan: De Here heeft het nodig.’⁵

De Heer heeft het nodig. Jezus rekwireert het. Hij weet precies het plekje aan de andere zijde van de heuvel. Niet omdat Hij daar is gaan lopen of op verkenning is geweest. Hij weet profetisch dat daar het rijdier staat waarover de profeet Zacharia sprak.⁶

Jezus ziet door de heilige Geest *profetisch* waar het rijdier voor de intocht in Jeruzalem staat. Hij mag het als *Koning* opeisen, en Hij mag het als *priester* nemen. Want op dat ezeltje gaat Hij aantonen dat Hij Zijn priesterlijke dienst zachtmoedig en nederig uit zal voeren – tot aan het kruis.

Ziet uw Koning komt, zachtmoedig en nederig. Niet arrogant. Niet met napalmbommen. Niet met atoombommen. Niet met zwaar geschut. Niet met SAM-zoveel, of SAM-zoveel raketten. Hij komt alleen

4 Johannes 12:9-11

5 Lucas 19:30-31

6 Zacharia 9:9

maar als het vleesgeworden Woord. Hij zal alle dingen dragen door het Woord van Zijn kracht, en alle dingen doen door het Woord des kruises.

Hij zal de heilige Geest uitstorten.

In Johannes 16:8-11 lezen wij van Hem:

‘En als Hij komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga tot de Vader en gij Mij niet langer ziet; van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.’

Jezus zal als Priesterkoning Jeruzalem binnenrijden. Ongewapend. En als Hij dan ziet dat het hart van het volk eigenlijk helemaal seculair is, en evenals koning Saul denkt in de machtslijnen van deze wereld waarvan de duivel de overste is, dan springen Hem de tranen in de ogen en weent Hij over Jeruzalem en zegt:

*‘Och, of gij ook op deze dag verstondt wat tot uw vrede dient; maar thans is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen komen, waarin uw vijanden een bolwerk tegen u zullen opwerpen en u omsingelen en u van alle zijden in het nauw brengen, en zij zullen u en uw kinderen in u vertreden en zij zullen geen steen op de andere laten, omdat gij de tijd niet hebt opgemerkt, dat God naar u omzag’.*⁷

Jeruzalem, Jeruzalem, als je vandaag nog bekende wat tot je vrede dient. Tot je beroemde sjaloom, dat identiek is met de naam Israël. Even verderop in Lucas 21:24 zegt Jezus:

‘Want er zal grote nood zijn over het land en toorn over dit volk, en zij zullen vallen door de scherpte des zwaards en als gevangenen weggevoerd worden onder alle heidenen, en Jeruzalem zal door

⁷ Lucas 19:42-44

de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden der heidenen zullen vervuld zijn.'

Als Jezus dit ziet, lopen de tranen over Zijn gezicht. Priesterlijk. En door die tranen heen ziet Hij profetisch het lot van het Joodse volk dat door de satan op een verkeerd spoor gezet is en helemaal afwijkt van Zacharia 9 en innerlijk ver afstaat van de geest der profeten, die dat anders bedoeld hebben, namelijk vanuit Jesaja 53 waar gesproken wordt over de lijdende knecht des Heren en Zijn grote offer voor de verzoening voor de zonden der wereld:

*'Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheid verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden.'*⁸

Zo hebben de profeten het vrederijk geconstrueerd, maar niet zoals de innerlijke gesteldheid van Israël op dat moment was. Het was verborgen voor hun ogen.

Dat Jezus het zo kon arrangeren met het ezelsveulen en de intocht die Hij gehouden heeft, is vol majesteit. Evenzo de tempelreiniging die Hij daarna in Gods kracht voltrok.

Hij kan ook de tempel in drie dagen weer opbouwen, zoals Hij gezegd heeft in Johannes 2:19. Vanuit Zijn kruisdood kan Hij dat allemaal doen.

DE GRIEKEN

En dan komt daar ineens een deputatie van Grieken, die Jezus willen zien. Zij waren juist gekomen om op het Pascha te aanbidden. En achter die Grieken ziet Jezus de volheid der heidenen binnengaan, waardoor ook dit verharde Israël in zijn totaliteit zalig zal worden. Als die Grieken door bemiddeling van Philippus en Andréas bij Jezus

8 Jesaja 53:5

komen zegt Hij: *Vader, verheerlijk uw naam! Toen kwam een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nogmaals verheerlijken!*

En dan klinkt er een donderslag.

Nu zal Koning Jezus over de heidenwereld Zijn majesteit ontvouwen – maar alleen vanuit Zijn kruisdood. Vanuit het Avondmaal dat een erkenning is van die kruisdood. Vanuit het tot Zich trekken vanwege die kruisdood. Als Hij van de aarde verhoogd zal zijn, zal in Zijn kruis de ‘magnetische trekkingskracht’ liggen om al Zijn bloedgekochten tot eenheid te vergaderen in barmhartigheid voor Zijn volk Israël.

Dat ziet Jezus voor Zich.

Dan roepen zij opnieuw aan het adres van deze zachtmoedige en nederige Koning, die alle volken vrede zal verkondigen: *‘Baruch Habah B’Shem Adonai’* – *‘Geprezen is Hij Die komt in de Naam des Heren’*. En dat roepen zij dan met instemming van de meest innerlijke intenties van de Messias, waar zij nu nog vreemd van zijn.

Aan het Avondmaal doen wij niets anders dan worstelen om de ziel van Israël en om de ontsluiting van de Schriften – het Woord Gods. Opdat het ons duidelijk mag worden welke wegen God aflegt om Zijn volk te bereiken en Zijn Koninkrijk te doen komen. Maar evenals Jezus in volle liefde en tot tranen toe bewogen was over Zijn eigen volk, en hun aanzegde dat het zo niet kon, zo moeten wij dat straks ook op grote schaal doen met het Joodse volk en met anderen die ook op een verkeerd spoor zijn. Dat kunnen zelfs zeer ernstige, orthodoxe christenen zijn, die toch een misplaatst ‘hosanna-geroep’ stimuleren en ondersteunen. Wij moeten heel goed zien, dat zowel het Jodendom als ook de Islam, een verkeerd gefundeerde ‘theocratie’ is, omdat beide absoluut het Lam Gods afwijzen.

Mohammedanen wijzen het af door hun geloof dat Jezus vlak Zijn kruisiging werd weggenomen en dat in Zijn plaats een ander werd gekruisigd, die op Hem leek.⁹ Daardoor zien miljoenen

9 De edele Koran, Soerah 4:157

Mohammedanen uit de tent van Abraham niet het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Zij erkennen het Lam Gods dan ook niet en zijn daarom vatbaar voor satanische invloeden en voor een hardheid, zoals die door de Islam in de loop van de geschiedenis zo vaak aan de dag gelegd is. Naast allerlei goede dingen die er wel te noemen zijn, is de Islam toch ook een harde theocratie die met het evangelie van Koning Jezus een concurrentieslag levert.

Maar ook het Jodendom trekt zich niets aan van de woorden van Jezus: *‘Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en stenigt die tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt aan u overgelaten. Want Ik zeg u, gij zult Mij van nu aan niet meer zien, totdat gij zegt: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren!’*¹⁰

Jezus zegt: Jeruzalem, Ik wilde juist uw kinderen vergaderen en u een huis bouwen, maar als u Mij verwerpt, dan trekt God Zijn handen terug en wordt uw huis woest gelaten en zult u Mij niet meer zien, totdat gij – anders dan bij de intocht in Jeruzalem – in waarachtigheid zeggen zult: *‘Gezegend Hij die komt in de Naam des Heren’*. Namelijk, zoals Psalm 118:26 het bedoelde en niet los van vers 22 uit diezelfde Psalm: *‘De steen die de bouwlieden versmaad hebben, is tot een hoeksteen geworden; van de Here is dit geschied, het is wonderlijk in onze ogen.’*

Nu trekken zij deze twee teksten nog uit elkaar. Zij willen een vorst die lijkt op een aardse vorst. Daarvoor willen zij hosanna roepen. Een vorst die werkt met militaire macht en intellect, die de andere volken met militaire strategie en oergeweld kan overwinnen. Maar niet de ‘Vorst’ die eerst door de verantwoordelijke bouwlieden opzij gelegd is als waardeloos.

De combinatie van die twee teksten uit Psalm 118 wordt nu nog niet gezien, maar die zal straks wel gezien worden als het grote proces door de almachtige Vader en door Jezus Christus aan Wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde, tot voltooiing is gekomen.

10 Matthéüs 23:37-39

DE OUDE LIJN VAN SAUL

Israël stond geestelijk op de lijn van koning Saul. En daarop liep het stuk. En die lijn werd voorgezet tot in de kruisiging van Jezus Christus, waarin de ‘maat der vaders’ werd vol gemaakt. Men ging daarmee ook helemaal in tegen de geest der profeten.

Toen Pilatus Jezus wilde vrijlaten omdat hij geen schuld in hem vond, riep het volk: *‘Indien gij deze loslaat, zijt gij geen vriend van de keizer; een ieder, die zich koning maakt, verzet zich tegen de keizer.’*¹¹

Rome had zijn eigen ‘oerheuvel’. Het was het machtscentrum van de wereld en daarmee wilden de Joden de vriendschap onderhouden en er een pact mee sluiten. En dat kostte Jezus, hun Koning, het leven.

De oude zonde – het aanleunen tegen Egypte of submacht rondom, waartegen de profeten zo gefulmineerd hadden – werd compleet in het verwerpen van Jezus Christus en het kiezen voor de centrale wereldmacht Rome. In plaats van alleen met de levende God in zee te gaan, die Israël verkoren heeft en het de tempeldienst en het bloed der verzoening gegeven heeft – zij het toen nog schaduwachtig. Maar waarvoor God borg stond dat het straks geldig zou zijn in de gekruisigde Knecht des Heren (Jesaja 53).

Diezelfde lijn van Saul, die voortgezet werd in de kruisiging van Jezus Christus werd weer opgenomen in het seculiere Zionisme. Gedreven door de nood van de ballingschap en geschokt door het felle antisemitisme dat zich uitte in de Dreyfus affaire, zocht Theodor Herzl de machtcentra van de wereld op voor het oprichten van een Joods thuisland. Hij sprak met de sultan van het Ottomaanse Rijk, die destijds aan de macht was in het Midden Oosten. Ook zocht hij de Duitse keizer op.

Tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog toen de capitulatie van het Ottomaanse Rijk nabij was, gaf het Verenigd Koninkrijk op 2 november 1917 de Balfour-verklaring uit, waarin de Britse overheid

¹¹ Johannes 19:12

de Joden steun toezegde voor de stichting van een Joods nationaal tehuis in Palestina.¹²

Theodor Herzl stond geen theocratie voor.¹³ Later heeft hij wat er staat in de profeten, over de volkeren die zullen toestromen naar de berg Sion – als een soort religieuze omlijsting van de Staat – wel gewaardeerd. Maar de kern was de oude lijn van Saul, waarop Israël vastgelopen was en waarop de ballingschap was ontstaan. En die lijn is het wezen van het seculiere Zionisme gebleven.

En toen zij met meerderheid van stemmen in de Verenigde Naties – zonder dat de Palestijnen die daar woonden erin werden gekend – toestemming kregen voor de oprichting van een Joodse Staat, was de achtergrond het verlangen om een theocratie op te richten. Dat blijkt uit de uitspraak van David Ben-Gurion dat hij met heel zijn hart geloofde in de profeten die de terugkeer van het Joodse volk naar het land Israël hebben voorspeld. Dat gaf hem bij de stichting van de Staat de overtuiging dat de ‘herboren Staat’ stormen zou kunnen weerstaan.¹⁴

Wat het Jodendom lokte was het Messiaanse vrederijk – het religieuze motief.

Maar voor God is een besluit met meerderheid van stemmen niet per definitie rechtvaardig. De waarheid is niet de helft plus één.

Het ging na de oprichting van de Staat meteen al mis. Het riep een mateloze verbittering op bij de Arabieren, die uit hun huizen verdreven werden door de gebeurtenissen. De geschiedenis ging verder en daarbij bleek dat ook de structuur van de Joodse Staat gereguleerd moest worden naar de oude Thora, zoals de sabbatswetten en de huwelijkswetten etc., terwijl daar Islamitische volken woonden.

Een parlamentslid van Israël zegt in zijn boek *Israel without Zionism*: ‘Het is niet alleen de angst voor een Arabische meerderheid,

¹² Bron: Centrum Informatie en Documentatie Israël (<https://www.cidi.nl>) en Geschiedenis van Israël wikipedia.org)

¹³ Theodor Herzl: *Der Judenstaat*, Jüdischer Verlag, Berlin, 1920, pag. 63

¹⁴ Salomon Bouman: *Israël contra Zion*, Uitgeverij Jan Mets, Amsterdam, 1998, pag. 58

die maakt dat Zionisten tegen elk idee van repatriëring van vluchtelingen zijn, maar ook de diepgevoelde, zij het vaak onbewuste, overtuiging dat Israël homogeen Joods moet blijven, en dat de Arabische minderheid, indien onvermijdelijk, in ieder geval zo klein mogelijk moet worden gehouden.’¹⁵

De dieptedimensie van dit alles is echter dat het hier gaat om de botsing van twee theocratieën, die beide de Zoon van God verwerpen. En dat wordt niet gezien – ook in Nederland niet.

HET OORDEEL OVER DE WERELD

Terug naar de Grieken, die komen om Jezus te zien. Als Philippus en Andréas dit aan Jezus melden, zegt Hij:

‘De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen moet verheerlijkt worden. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort. Wie zijn leven liefheeft, maakt dat het verloren gaat, maar wie zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren ten eeuwigen leven. Indien iemand Mij wil dienen, hij volge Mij, en waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Indien iemand Mij dienen wil, de Vader zal hem eren. Nu is mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hiertoe ben Ik in deze ure gekomen. Vader verheerlijk uw naam! Toen kwam een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nogmaals verheerlijken! De schare dan, die daar stond en toehoorde, zei, dat er een donderslag geweest was; anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Jezus antwoordde en zei: Niet om Mij is die stem er geweest, maar om u. Nu gaat er een oordeel over deze wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden; en als Ik van de aarde verhoogd ben, zal Ik allen tot Mij trekken.’¹⁶

15 Uri Avneri: *‘Israel without Zionism’*, Collier Book, New York; Collier-Macmillan Ltd., London, pag. 184

16 Johannes 12:23-32

Een ontzettend moment in de wereldgeschiedenis, als Jezus zegt: *‘Nu gaat er een oordeel over de wereld’*. Dit ontzagwekkende moment is niet alleen een concentratie van alle gebeurtenissen van vlak voor Zijn kruisdood – van het principiële uur en programmapunt des Vaders. Maar ook het begrip ‘wereld’ dat Jezus hier gebruikt, is representatief voor alle menselijke structuren in de wereld, en voor alle machtsstructuren waartoe ook Israël zich van oudsher gewend had, en waar zij één mee waren. En dat, terwijl zij toch verkoren waren uit de volken om een koninkrijk van priesters te zijn. Daarop zegt Jezus: *Nu is de crisis in die wereld gekomen. Nu is het oordeel over die wereld gekomen.*

Het woord ‘wereld’, wordt op verschillende wijzen in het Nieuwe Testament gebruikt. Als Johannes in hoofdstuk 3:16 zegt: *‘Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...’* dan wordt daar natuurlijk het mensdom mee bedoeld. Maar als wij lezen: *‘Hebt de wereld niet lief en hetgeen in de wereld is’,*¹⁷ en dat *‘vriendschap met de wereld vijandschap tegen God is’*¹⁸, dan wordt hier met ‘de wereld’ bedoeld, zoals die staat onder de dictatuur van de duivel, die de overste dezer wereld is.

De ‘wereld’ met haar van God vervreemde en tot in merg en been van Satan vergiftigde structuren en machten, *die wereld*, die tegen God opstaat, komt nu in een crisis.

In het komen van de Grieken ziet Jezus het voor Zich: Er komt een volheid der heidenen, die Hij trekken zal door de macht van Zijn kruis, door Zijn bloed en Zijn Geest. En de structuren van deze wereld zullen erop stuk breken.

Jezus is Overwinnaar!

Hij voert strijd in de gerechtigheid van Zijn kruisdood en Hij zal de volkeren vrede verkondigen – anders dan de wereld, die onder de dictatuur van de duivel staat, het doet.

Er is geen ‘staakt het vuren’ tussen God en Satan. De satan wordt

¹⁷ 1 Johannes 2:15

¹⁸ Jacobus 4:4

gebonden en uitgeworpen. In wezen is hij dat al in de kruisdood van Jezus Christus. Jezus zegt: ‘... nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden.’ Namelijk, omdat het vaststaat dat Ik naar het kruis ga en de verzoening der zonde bewerk. Ik ga voor het mensdom de breuk met God wegnemen en op de achtergrond daarvan ga Ik de werken des duivels verbreken. Nu is de Zoon verheerlijkt.

DE EXECUTIE

Voor mij is Jezus aanbiddeijk groot en vol majesteit. Ook als Hij daar hangt aan het kruis en Hij bespot wordt met: ‘Gij, die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, red Uzelf, indien Gij Gods Zoon zijt, en kom af van het kruis!’¹⁹

Voordat de voleinding er is, gaat Jezus vanuit de hemel tonen dat alleen door de macht van Zijn gekruisigd zijn en de macht van Gods liefde Jood en Arabier van ‘hun kruis’ kunnen afkomen. Evenals Oost en West die – eigenlijk eveneens in een ‘gekrusigde’ situatie daaraan verbonden zijn. God geve, dat in de gekruisigde Jezus, de ellende zijn grenzen heeft, en dat Jood en Arabier en de wereld van Oost en West, die daaraan vastgekoppeld is, de vrede in het atoomtijdperk mogen ontvangen, en de tijden van verkwikking in de voorsabbat der volkeren mogen doorbreken. Die grens naderen wij nu – door het bloed van het Lam.

Ik zie niemand anders meer dan Jezus alleen.

Ik weet onder u ook niets anders meer te verkondigen dan Jezus Christus, en Die gekruisigd – voor tijd en eeuwigheid. Jezus, die ons verlost met Zijn bloed.

Want als het oordeel over de wereld gaat, dan demonstreert Hij als de Zoon van God in een soort ‘rechtszitting’ – dat het Golgotha-gebeuren toch eigenlijk is – hoe de wereld is zonder God: redeloos, onrechtvaardig, vuil, hatelijk, gemeen. Op die ‘rechtszitting Gods’ openbaart Hij in wezen al het verderf van de wereld van Kajafas en

¹⁹ Matthéüs 27:40

van Pilatus, dus van de kerkelijke en wereldse macht, de wereld van de soldaten met hun hoon, hun spot, hun vuistslagen, hun blinddoeken – terwijl zij zelf blind zijn.

Maar als de wereld geoordeeld wordt, gaat Hij zelf op de plaats van ‘executie’ staan en wordt Hij getroffen door Gods toorn over onze val en ons verderf. Hij draagt de zonden der wereld.

Dit brengt mij terug bij de tekst uit Zacharia 9:9-10 en zeg ik: Sion juich! Want in plaats dat het alleen maar duivelse ondergang wordt, weet ik dat de ‘executie’ voltooid is, toen Hij uitriep: *‘Het is volbracht!’*

Daar ligt de basis om tegen Jeruzalem te zeggen: Verheug u, want zie uw Koning komt, rechtvaardig en zegevierend en Hij heeft gezegd: *‘...totdat gij zeggen zult: Gezegend Hij, die komt in de Naam des Heren’*. Dat wil zeggen: dat je dit zult uitspreken, zoals Hij het bedoeld heeft en heeft waargemaakt aan het kruis. Het zijn de woorden van de mond zonder bedrog.

Van die woorden kunnen wij alleen maar een dienaar zijn en – naar de mate God licht geeft – die een beetje uitleggen. Niet op een prachtige kansel met een schitterende toga en hoge titels van monseigneur zus en zo. Want ook Rome richtte een ‘valse’ theocratie op met zijn inquisitie en macht. Ook dat is nu geoordeeld. En als straks het Joodse volk ziet hoe hun Koning er werkelijk uit ziet, en de schellen van hun ogen vallen en de pijn van de nood zo groot wordt, dan zullen zij oren krijgen om te horen en zullen zij tegen elkaar zeggen: Stil Rabbijnen, houd je mond politieke commentatoren. Zwijg – laat ons zien of Elia komt.

Wij kunnen dat niet maken. Maar ik weet dat Jezus leeft en dat het de waarheid is als Hij zegt: *‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde’*.²⁰

20 Matthéüs 28:18

SATANS MACHT GEBROKEN

Er worden nu zoveel commentaren gegeven op het gebeuren die liggen in het horizontale vlak, zoals over de hoeveelheid tanks en andere wapens. Maar voor mij staat één ding vast: De almachtige Vader zal Zijn heerlijkheid openbaren en Hij zal op de doornige stengel van zesduizend jaar – dat is zes Godsdagen – de wondere sabbatsbloem doen open bloeien van een bekeerd Israëel, en zelfs van een bekeerde tent van Abraham. In het Vrederijk zal een wereld mogen opbloeien, waarbij Vorst Messias Zijn gelaat toont en niemand anders meer gezien wordt, dan Jezus alleen. Want Hij komt om de aarde te richten en de volken in rechtmatigheid. Hij wil waterstromen gieten op een dorstige aarde en met Zijn Geest opnieuw de hof doorwaaien, opdat bij de voleinding – als de zevende engel bazuïnt – de verborgenheid Gods openbaar mag worden.²¹

Ook als wij in ons particuliere leven op Jezus vertrouwd hebben, dan hebben we niet op zand gebouwd. Want de macht van Satan is gebroken, de overwinning ligt vast.

Wij moeten individueel ook een weg afleggen en onder veel verdrukking ingaan in het Koninkrijk Gods. Maar de overwinning ligt vast.

De detailuitwerkingen mogen ons niet bekend zijn, zoals: Hoelang zal het duren? Hoeveel dagen, maanden en jaren duurt het nog voordat de grote ontknoping komt?

God laat ons niet alles zien – en dat is maar goed ook. Maar er is wel een machtige belofte: De heilige Geest zal u de toekomstige dingen verkondigen.²²

Over de grote vragen zoals: Wie is de Messias? Hoe wordt het Rijk opgericht? Waar moet Israëel terechtkomen? Daarover heeft de Heer ons heldere lijnen te zien gegeven en Zijn waarheid doen aanschouwen.

²¹ Openbaring 10:7

²² Johannes 16:13 (St. Vert.)

Het is om bij te beven van ontzag, want het is goddelijk majesteitelijk. Maar het is niet minder heerlijk. Want als dit volk hetzelfde hart gaat krijgen als het hart van hun Koning: zachtmoedig, nederig, vol liefde, en het wordt zo vervuld met de geest van Jezus, dan gaat het met al de talenten – die bovendien verlicht worden door de heilige Geest – een arme wereld zegenen. Dan gaat in vervulling de belofte: *'In u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.'*²³

In de Messias en in het Messiaanse volk.

De zaligheid is uit de Joden.²⁴

²³ Genesis 12:3

²⁴ Johannes 4:22 (St. Vert.)

DE MAN MET DE KRUIK EN DE VOETWASSING*

‘De dag der ongezuurde broden kwam, waarop het Pascha moest geslacht worden. En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, maakt het Pascha voor ons gereed, opdat wij het kunnen eten. En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het gereed maken? Hij zei tot hen: Zie, wanneer gij de stad inkomt, zal u een man tegenkomen, die een kruik water draagt. Volgt hem in het huis, dat hij binnengaat, en zegt tot de heer van dat huis: De Meester zegt u: Waar is het vertrek, waar Ik met mijn discipelen het Pascha kan eten? En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, van alles voorzien; maakt het daar gereed. En zij gingen heen en vonden het zoals Hij hun gezegd had, en zij maakten het Pascha gereed.’ (Lucas 22:7-13)

‘En vóór het Paasfeest, toen Jezus wist, dat zijn ure gekomen was om uit deze wereld over te gaan tot de Vader, heeft Hij de Zijnen, die Hij in de wereld liefhad, liefgehad tot het einde. En onder de maaltijd, toen de duivel reeds Judas, Simons zoon Iskariot, in het hart had gegeven Hem te verraden, stond Hij, wetende, dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van de Vader uitgegaan was en tot God heenging, van de maaltijd op, en Hij legde zijn klederen af en nam een linnen doek en omgordde Zich daarmee. Daarna deed Hij water in het bekken en begon de voeten der discipelen te wassen, en af te drogen met de doek, waarmee Hij omgord was. Hij kwam dan bij Simon Petrus. Deze zei tot Hem: Here, wilt Gij mij de voeten wassen? Jezus antwoordde en zei tot hem: Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het later verstaan. Petrus zei tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in eeuwigheid! Jezus antwoordde hem: Indien Ik u niet was, hebt gij geen deel aan Mij. Simon Petrus zei tot Hem: Here, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het

* Preek uitgesproken in 1991 (gecombineerd met preek uit 1969)

hoofd! Jezus zei tot hem: Wie gebaad heeft, behoeft zich alleen de voeten te laten wassen, want hij is geheel rein; en gijlieden zijt rein, doch niet allen. Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom zei Hij: Gij zijt niet allen rein.

Toen Hij dan hun voeten gewassen had en zijn klederen aangedaan en weer plaatsgenomen had, zei Hij tot hen: Begrijpt gij wat Ik u gedaan heb? Gij noemt Mij Meester en Here, en gij zegt dat terecht, want Ik ben het. Indien nu Ik, uw Here en Meester, u de voeten gewassen heb, behoort ook gij elkaar de voeten te wassen; want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij doet, gelijk Ik u gedaan heb. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, een slaaf staat niet boven zijn heer, noch een gezant boven zijn zender. Indien gij dit weet, zalig zijt gij, als gij het doet.

Ik spreek niet van u allen; Ik weet, wie Ik heb uitgekozen; maar het schriftwoord moet vervuld worden: Hij, die mijn brood eet, heeft zijn hiel tegen Mij opgeheven. Thans reeds zeg Ik het u, eer het geschiedt, opdat gij, wanneer het geschiedt, gelooft, dat Ik het ben. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie ontvangt, die Ik zend, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft.’ (Johannes 13:1-20)

DE PAASZAAL GEVORDERD

Als voor het bereiden van de paasmaaltijd de Paaszaal door Jezus gevorderd moet worden, dan beweegt Hij Zich helemaal in het spoor van de wet. In Deuteronomium 16:2 lezen wij:

‘Dan zult gij als Pascha voor de HERE, uw God, kleinvee en runderen slachten op de plaats die de HERE verkiezen zal om zijn naam daar te doen wonen.’

Het Pascha moest dus in Jeruzalem worden gevierd, in de stad van de grote Koning, waar letterlijk de Naam van God aan verbonden is.

Later wordt dit, bij de inwijding van de tempel door Salomo, door God herhaald:

‘... van de dag aan, dat Ik mijn volk uit het land Egypte leidde, heb Ik geen stád uit alle stammen van Israël verkoren, om er een huis te bouwen, opdat mijn naam daar zijn zou, en geen mán verkoren, om vorst te zijn over mijn volk Israël; maar nu heb Ik Jeruzalem verkoren, opdat mijn naam daar wonen zou, en Ik heb David verkoren, opdat hij over mijn volk Israël zou heersen.’¹

Om de eenheid van de hele gemeente van het huis van Jakob te manifesteren, mocht men niet in allerlei verschillende steden of dorpen het Paaslam slachten en eten. Dat moest centraal gebeuren, in de stad van de grote Koning. Want de Naam van God Zelf is verbonden aan het Paaslam en het bloed der verzoening, en aan de enige kracht tot uitleiding, en het zal nu vervuld worden in Jezus. God maakt Zijn Naam groot in het bloed der verzoening, en dat moet in eenheid gevierd worden, anders schendt men de Naam des Heren. Dat is de reden waarom het in Jeruzalem moet gebeuren.

Jezus is naar Jeruzalem gegaan en binnen Jeruzalem weet Hij ook, waar de Paaszaal moet zijn, en Hij vordert die koninklijk. Hij weet profetisch waar die zaal is en Hij gaat er priesterlijk heen. Want in die Paaszaal staat straks het ‘korte begrip’, de ‘samenvatting’ van Zijn lijden en sterven op de tafel. Daar ziet Hij het Paaslam, dat Hij Zelf in Zijn lichaam moet vervullen. Daar ziet Hij het brood en de bittere kruiden. Daar zijn alle ingrediënten van het oude Paasfeest. Het is de samenvatting van Israëls geschiedenis, die hij eigenlijk ook gaat ‘opvorderen’ en die Hij Zelf gaat vervullen.

Wij hebben er ons over verwonderd dat Jezus – voor Zijn intocht in Jeruzalem – wist waar het ezelsveulen stond, waarop Hij Jeruzalem

1 2 Kronieken 6:5-6

zou binnenrijden. Er zullen in de buurt van de Olijfberg heel wat ezeltjes hebben gestaan onder bomen en in schuurtjes. Maar Hij wist precies het ezeltje te staan waarop nog niemand gereden had.

Wanneer nu de dag der ongezuurde broden kwam, waarop het Pascha moest worden geslacht, gehoorzaamde Jezus aan de wet van het Oude Testament. Hij stuurde Petrus en Johannes uit met de opdracht:

‘Gaat heen, maakt het Pascha voor ons gereed, opdat wij het kunnen eten. En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het gereed maken? Hij zei tot hen: Zie, wanneer gij de stad inkomt, zal u een man tegenkomen, die een kruik water draagt. Volgt hem in het huis, dat hij binnengaat, en zegt dan tot de heer van dat huis: De Meester zegt u: Waar is het vertrek, waar Ik met mijn discipelen het Pascha kan eten? En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, van alles voorzien; maakt het daar gereed. En zij gingen heen en vonden het zoals Hij hun gezegd had. En zij maakten het Pascha gereed.’²

In het voorafgaande vers 6 lezen we dat Judas een goede gelegenheid zocht om Hem, buiten de schare om, aan de overpriesters en schriftgeleerden over te leveren.

Als Jezus precies het adres voor het vieren van het Pascha aan de kring van de discipelen, waartoe Judas op dat moment ook nog behoorde, had meegedeeld, dan had Judas dit meteen al aan degenen die Hem wilden doden, door kunnen geven. Maar Jezus voorkomt dit door Zijn profetische gave.

Ook vandaag snijdt Jezus alles wat tot de ‘familie van Judas’ behoort, de pas af. Hij is de grote Profeet en Hij heeft ook nu voor Zijn gemeente – net als voor Zijn jongeren destijds – ‘de man met de kruik’ gereed, die de weg zal wijzen naar de ware Paaszaal en naar het ware Avondmaal.

Met het bereiken van het ‘ware Avondmaal’ komen wij echter ‘aan

2 Lucas 22:7-13

het front'. Het heilig Avondmaal is 'de frontlijn'. Jezus zegt bij de instellingswoorden van het Avondmaal in Lucas 22:21: *'Doch zie, de hand van hem, die Mij verraadt, is met Mij aan de tafel.'* En na de bete voer de satan in Judas.³ Zo dicht nadert de duivel de Avondmaalstafel. Het is de botsing tussen slangenzaad en vrouwenzaad. De satan heeft bijzondere aandacht voor de Avondmaalstafel. Daar verwacht óók hij alles van en dáár stuurt hij Judas naar toe. Ook in onze tijd. Maar de Heer, die de Heer van de geschiedenis is, kan niet verschalkt worden door de duivel, hoeveel netten hij ook spant. Jezus is hem altijd een slag voor, want Hij ontvangt de heilige Geest zonder mate.

Jezus beheerst het hele beeld. Hij geeft Judas de bete en ontmaskert hem. En nadat hij de bete genomen had, holt Judas weg. Jezus zegt tegen hem: *'Wat gij doen wilt, doe het met spoed.'*⁴ Even later staat ook Jezus op met Zijn jongeren en gaan zij naar de Olijfberg. Op dat moment heeft Hij het Koninkrijk al 'uitgedeeld'. Bij de gesprekken aan het Avondmaal zegt Hij:

*'En Ik beschik u het Koninkrijk, gelijk mijn Vader het Mij beschikt heeft, opdat gij aan mijn tafel eet en drinkt in mijn Koninkrijk.'*⁵

Voor mij staat het vast dat die man met de kruik eveneens een beeld is van het Loofhuttenfeest, het eindpunt van de feestcyclus. En het dragen van de kruik met 'levend water' is ook weer een beeld van de heilige Geest. Ik kan het exegetisch niet met veel argumenten bewijzen, maar kan er wel dit van zeggen: In de Bijbel wordt altijd naar de kern van de dingen gegrepen. En als er een teken van God wordt gegeven voor een belangrijke zaak – zoals hier – geldt dat in bijzondere mate. Dan is het teken op zichzelf ook iets dat verband houdt met de zaak. Denk bijvoorbeeld aan de verheerlijking op de berg, waar Petrus zegt: *'Meester, het is goed dat wij hier zijn, laten wij drie tenten opslaan, voor U een, en voor Mozes een, en voor*

3 Johannes 13:27

4 Johannes 13:27

5 Lucas 22:29

Elia een... Petrus wist niet wat hij zei, lezen we.⁶ Hij is in visionaire zinsverrukking. Die drie tenten zijn hier ook een afbeelding van het Loofhuttenfeest. Alleen al het begrip 'tent' is voldoende om de ganse doorbraak van het Koninkrijk Gods mee te schetsen.

DE DETAILS VAN JEZUS' OPTREDEN BIJ DE VOETWASSING

Misschien hebt u weleens een waaknacht doorgebracht bij een stervende. In de sterfkamer hangt meestal een bepaalde spanning. Die spanning is des te groter als het een geliefde of een ander naast familielid betreft. Er rijzen vragen bij de wakenden als: Hoelang duurt het nog? Hoe is het met de pijn en met de moeite van het heengaan? En wanneer er schijnbaar onbenullige dingen gebeuren tijdens dit sterfproces, dan kunnen wij die jaren later nog in herinnering roepen. Bij voorbeeld: Er komt iemand even de kamer binnen, en door het openen van de deur gaat er een zuchtje tocht door de kamer en waait er stukje papier van de schoorsteenmantel af. Het is misschien een doktersrecept of een boodschappenbriefje. Het heeft verder niets te betekenen. Maar vanwege de spanning die in de kamer hangt, onthoud je dat je leven lang.

Als we lezen hoe Johannes het naderende grote offer van Jezus gaat beschrijven, dan zien wij hoe hij zich alle details herinnert van wat daaraan voorafging in de Paschazaal: Jezus stond op van de maaltijd, en Hij legde Zijn klederen af, nam een linnen doek en omgordde Zich daarmee. Daarna deed Hij water in een bekken en begon de voeten van de discipelen te wassen.

Johannes ziet het nog voor zich als het dit beschrijft.

Jezus knielt bij elke discipel neer en begint slavenwerk te doen. Want dit was doorgaans het werk van de slaven. Stuk voor stuk werden de discipelen de voeten gewassen door Jezus. En daarna droogt Hij ze af met de doek waarmee Hij omgord was.

Johannes slaat niets over.

6 Lucas 9:33

De vergelijking met het genoemde voorbeeld in de sterfkamer gaat natuurlijk mank. Want de details die Johannes beschrijft zijn beslist geen onbenulligheden. Integendeel. Want het feit dat Jezus Zijn opperkleed aflegt, betekent dat het Hem niet werd afgerukt. Hij deed het vrijwillig. Hij legt Zijn leven af en Hij doet het in het kader van Zijn zending – als een uitbeelding van Zijn komen in de wereld om te sterven op Golgotha voor de verlossing van de gemeente en de wereld.

Jezus is de Zaligmaker der wereld.

Hij legt Zijn opperkleed af en stort Zichzelf uit in de dood. Hij is de minste, de slaaf, en geeft daarmee ook het voorbeeld. Niet zomaar een voorbeeld, maar meer in de zin van een gelijkenis. Hij beeldt uit hoe Zijn komen in de wereld van de Vader is uitgegaan. Hij heeft de Zijnen lief tot het einde – terwijl Hij dan al weet dat Judas Hem verraden zal. Maar het houdt Hem allemaal niet tegen. Hij doet het in confrontatie met de duivel. In confrontatie met Judas en achter Judas zijn er de overpriesters en de schriftgeleerden. Hij weet het allemaal. Hij weet dat Zijn uur gekomen was. Wat Jezus hier doet is een gelijkenis van het afleggen van Zijn leven. Hij zegt:

‘Hierom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven afleg om het weder te nemen. Niemand ontnemt het Mij, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb macht het af te leggen en macht het weder te nemen; dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.’⁷

In het Oude Oosten zat men niet op stoelen aan tafel, zoals wij nu doen, maar men lag aan. En dan is het onaangenaam om met je hoofd dicht in de buurt van de voeten te zijn van degene met wie je aanligt aan de tafel – zeker als je door de stoffige straten van Jeruzalem hebt gelopen. Dan had men in de familie een slaaf om de voeten van de gasten te wassen.

Dit nu doet Jezus hier om de maaltijd mogelijk te maken.

⁷ Johannes 10:17-18

DE VOETWASSING NU

Ik wil hier niet breed ingaan op alle kerkelijke hindernissen om tot een ware eenheid van de Avondmaalstafel te komen, zoals die er oorspronkelijk was toen de beker rondging in de Paaszaal die door Jezus was verordineerd. Inderdaad moeten wij daar ook toe komen, maar daarbij kunnen wij de voetwassing niet overslaan.

Het is onmogelijk om tot het ene Avondmaal te komen zonder de voetwassing, en de minste te willen zijn voor elkaar.

Het is onmogelijk om kinderen van de Reformatie die over alle mogelijke denominaties verdeeld zijn, zomaar tot eenheid samen te voegen en daarna een eenheid te formeren met de eucharistie van Rome. Wat doen wij dan bijvoorbeeld met de vervloeking van Trente?

En toch ligt daar de roeping dat de gemeente van Christus het licht der wereld en het zout der aarde zal zijn.

Jezus zegt: *'...Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij doet, gelijk Ik u gedaan heb'*.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat wij letterlijk de voetwassing moeten toepassen, maar het betekent wel dat wij het moeten doen naar de diepste zin en bedoeling ervan, namelijk: *Zoals God in Mij borg staat voor de verlorenheid van de wereld, zo moeten jullie borg staan voor elkaar.*

Dat zegt ook de apostel Johannes: *'Hieraan hebben wij de liefde leren kennen, dat Hij zijn leven voor ons heeft ingezet; ook wij behoren dan ons leven in te zetten.'*⁸

Jezus zegt: *'Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden.'*⁹

Jezus zet in de naam van God Zijn leven voor een verloren wereld. Zet dan ook je leven in voor elkaar. Wees borg voor elkaar. Heb elkaar lief. In het verslag over de voetwassing lezen we dat Jezus de Zijnen

8 1 Johannes 3:16

9 Johannes 15:13

heeft liefgehad tot het einde.¹⁰ Het was een uitdrukking van de liefde van God.

De roeping van de gekochten des Heren om tot een uitdrukking van hun eenheid te komen in de erkenning van het Lam Gods aan de ene Tafel des Heren, is hoogst actueel. Dat hoeft geen ‘tafel’ te zijn van Scheveningen tot Wladiwostok. Het is niet de bedoeling om één tafel te bouwen – bij wijze van spreken – maar dat er aan het ene Avondmaal in geest en waarheid een eendrachtig ‘JA’ zeggen ontstaat tegen de Gekruisigde.

Daar gaat het om!

Het gaat niet om een zichtbare uitbouw of een nieuwe kathedraal. Dat is allemaal de bedoeling niet. Het gaat erom dat die ene erkenning er zal zijn. Men wil allemaal wel Avondmaal vieren, maar het is veelal voor het eigen instituut en omdat het nu eenmaal door Jezus is ingesteld. Of om ten slotte in de hemel te komen. Maar wij hebben ook te zijn het zout der aarde en het licht der wereld. En wat heeft onze wereld dan een behoefte aan de voetwassing – ook op politiek gebied.

Is er op aarde een gemeente die dat uitstraalt?

Het is een barre en boze wereld, die tot en met versataniseerd is. Daar kan maar één kracht weerstand aan bieden: Een volk dat eendrachtig de Naam van Jezus en Zijn kruisdood belijdt, en verkondigt wat de voetwassing betekent. Het volgen van wat Jezus in de Paaszaal heeft aangekondigd en opgelegd, zal de kracht zijn om de duivel te binden. Een andere mogelijkheid is er niet.

Hoewel ik niet graag bezig ben met de politiek, wil ik toch één voorbeeld noemen. Want het opkomen van de valse oecumene in de oprichting van de Wereldraad van Kerken, heeft suggestief ook ingewerkt op de gedachtewereld van Kamerleden en oecumenische leiders.* Er wordt geprobeerd een eenheid te forceren, waar die niet is. En zo zit men met elkaar in een valse eenheid. Dat is het gevolg

¹⁰ Johannes 13:1

* Uitgesproken in 1991

van het zich niet oriënteren op de voetwassing, zoals bij het eerste Avondmaal in de Paaszaal, waar men de beker aan elkaar kon doorgeven en waarbij Judas verwijderd werd.

Valse eenheid in wat het licht der wereld en het zout der aarde moet zijn, werkt ontwrichtend in de politiek.

Nog één voorbeeld wil ik noemen: Het leek zo mooi dat er na de verschrikkelijke Holocaust voor de Joden door de internationale gemeenschap een plan gesmeed werd waarbij zij een eigen Staat zouden krijgen. Het leek een beetje op een voetwassing, maar was het dat ook? Onder de dreiging van het onthouden van dollarsteun zijn verscheidene Staten gedwongen om voor de verdeling van Palestina te stemmen – hoewel zij daar grote moeite mee hadden. Mede door deze ‘geestelijke’ geweldpleging loopt er daardoor helaas een rechte lijn naar het martelen van Palestijnse jongeren in Israëliische gevangenissen.*

Christenen, die zonder enig kritisch besef achter de Staat Israël staan, moeten niet denken dat zij daarmee het Joodse volk dienen. Dan wordt vergeten wat er staat in Romeinen 11:26: ‘...*Hij zal de goddeloosheden van Jakob afwenden.*’

Zij worden een priestervolk, maar staan nu nog diametraal tegenover het ‘*priester-zijn*’, omdat zij de grote Hogepriester die de minste wil zijn en dienen wil, niet navolgen. Dat geldt eveneens voor Amerika. De vredesconferenties die door Amerika worden opgedrongen zijn ook helemaal niet op de voetwassing georiënteerd.

Ik ben zeer bezorgd dat de Arabische landen op één lijn gebracht worden en – staande op die ene lijn – ten slotte Israël sommeren het land terug te geven, en dat dan ook Amerika de miljardensteun voor de opvang van Russische Joden gaat inhouden. En dan gaat het des te meer dringen dat de gemeente van Christus, figuurlijk gesproken, vergaderd wordt in die zaal van de voetwassing en van het ene Avondmaal, om daarmee ten slotte Jeruzalem te bereiken.

Het gaat altijd om Jeruzalem. Die stad geven de Joden nooit prijs.

* Uitgesproken in 1991

Maar seculier is het niet vast te houden. Het gaat naar een ontzettende crisis toe.

Paulus zegt:

*'Ik weet van een mens in Christus, veertien jaar is het geleden – of het in het lichaam was, weet ik niet, of dat het buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het – dat die persoon weggevoerd werd tot in de derde hemel. En ik weet van die persoon – of het in het lichaam of buiten het lichaam was, weet ik niet, God weet het – dat hij werd weggevoerd naar het paradijs en onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, die het een mens niet geoorloofd is uit te spreken.'*¹¹

Ook ik heb dingen gezien, die ik nauwelijks uit kan spreken. De Heer weet het.

WIJ NADEREN WEER JERUZALEM

Ook nu naderen wij weer een beslissing over Jeruzalem.

En waar is de man met de kruik nu?

Vanuit de voorkennis van Jezus gaat het precies als bij het ezelsveulen. Hij wist daar en daar zal je het ezeltje vinden waar niemand op gereden heeft. Het was een nieuwe situatie. Dat moeten zij opeisen en zeggen: De Meester heeft het nodig.

Punt.

Meer hoeven zij niet te zeggen.

Koninklijk rekwireert Hij het en profetisch ziet Hij het staan. En voor het gereedmaken van de Pascha-viering zegt Hij: Ga, en je ontmoet een man met een kruik. Die man konden Petrus en Johannes die voor het zoeken naar een zaal uitgezonden waren, nog niet zien.¹²

Die man met de kruik is een beeld en samenvatting van de profetie die heenleidt naar wat de Paaszaal voorstelt – door de eeuwige

¹¹ 2 Corinthiërs 12:2-4

¹² Lucas 22:7-13

voorkennis van de Zoon van God, die was voordat Abraham was.

Jezus gaat met de Emmaüsgangers mee – hen onderwijzende over Mozes, de Psalmen en de profeten, dat de Christus zo lijden moest en daarna tot Zijn heerlijkheid ingaan.

Johannes schrijft: ‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God.’¹³

Als Openbaring 10 in vervulling moet gaan, dan is dat niets anders dan profetie. En wat zou die profetie anders inhouden dan wat ‘de man met de kruik’ moet doen? Ook dan moet het heenleiden naar de ware Paaszaal, naar het ware Avondmaal waar Judas geen plaats kan houden, en naar de voetwassing die daaraan vooraf moet gaan. Eerst in Zijn gemeente: ‘...*het oordeel begint bij het huis Gods...*’¹⁴

Er zijn nog zoveel martelkelders op de wereld. Er is nog zoveel gekerm en geweent.

Waar is de voetwassing?

De gemeente van Christus kent de voetwassing niet en heeft schijnbaar de man met de kruik’ nog niet ontmoet. Maar die komt men tegen.

Gegarandeerd!

Als de leeuw van Openbaring 10 brult, dan zal ‘Johannes’ – hoe charismatisch hij ook mag zijn, en ‘Petrus’, wat voor herder hij ook mag zijn, de ‘man met de kruik’ volgen en zich de voeten laten wassen.

Wij naderen opnieuw Jeruzalem. En als deze boodschap Jeruzalem moet bereiken, dan komt die geen minuut te laat.

Jezus zegt: *‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op de aarde.’*¹⁵ Het wordt trefzeker!

Waar een gemeente zich voegt tot het ene Lam Gods – in waarachtigheid, bekering en voetwassing – door ook de minste en borg voor elkaar te zijn, dan ziet de Heer in de hemel dat en stort Hij de genade uit dat wij de wereld werkelijk iets kunnen zeggen.

¹³ Johannes 1:1

¹⁴ 1 Petrus 4:17

¹⁵ Matthéüs 28:18

Maar alleen dan!

Men kan politieke organisaties oproepen en conferenties houden zoveel men wil, maar als er geen radicale bekering is, dan is het alles zinloos. Hij zal Zijn genade en Geest uitstorten op alle vlees. Als christenheid zullen wij 'de man met de kruik' tegenkomen, en ook in Jeruzalem zullen zij die onderkennen.

HET LAM IS GEREED

Er zijn bij de Vader tijden en gelegenheden. Wij zien hoe de situatie zich in het Midden Oosten en in Israël toespitst. En dan moet je toch wel stekeblind zijn om niet te zien hoe het daar misgaat. Er is geen enkel vredesperspectief te vinden.

Nergens.

Het Joodse volk kan de ballingschap ook niet opheffen buiten Jezus. Maar de Heer wil een grote 'bovenzaal' gereedmaken, want het wordt één kudde onder één Herder. De gemeente die Hij door Zijn dierbaar bloed loskocht uit de wereld wordt één familie.

Laat er bij ons toch geen angst en zorg zijn dat die bovenzaal waar het gekochte volk des Heren feest kan vieren en Jezus Christus kan huldigen, niet in orde komt. Wij ontvangen uit Zijn Hand het Koninkrijk. Want de Heer is waarlijk opgestaan.

In 1 Corintheërs 5:6-8 lezen wij:

'Weet gij niet, dat een weinig zuurdeeg het gehele deeg zuur maakt? Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij een vers deeg moogt zijn; gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons paaslam is geslacht: Christus. Laten wij derhalve feest vieren, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van reinheid en waarheid.'

Het staat vast dat de levende God de grote zaal voor Zijn gekochte volk klaarmaakt. Aan alle dingen is het te zien. Alles is in beroering

gekomen. Er is nergens meer een uitweg. Voor de volkeren niet, voor de diplomaten niet en voor Europa niet.

Ook kerken en instituten zijn vreselijk in beroering. Het is alles aan het wiebelen en wankelen. Het schudt en kraakt overal. Het komt allemaal doordat God bezig is een bovenzaal in te richten voor Zijn gekochte gemeente. Alleen die gemeente moet wel het Pascha bereiden. Dat moesten de discipelen ook. En daar hoorde bij dat alle hoekjes en kastjes nagezocht moesten worden of er nog zuurdeeg te vinden was. Want dat mocht er niet aan te pas komen bij de viering van het Pascha. Het moesten ongezuurde broden zijn.

Het beeld van zuurdeeg wordt door Paulus gebruikt als beeld van de zonde. En daarbij noemt hij een heel rijtje zonden op: Laster, gekijf, mammondienst, geldzucht, dronkenschap, afgodendienst – ook al heet hij een broeder – hoererij enzovoort.¹⁶ Met mensen die deze zonden begaan mocht men zelfs niet eten. Wij moeten een heilige en reine gemeente zijn.

Van Gods kant zijn alle dingen gereed. Het Lam is gereed. De Gekruisigde is gereed en Hij heeft alles uitgeboet. Maar Hij wil wel dat wij niet blijven sukkelen. Het oude ‘zuurdeeg’ uit ons leven van de dingen die niet in orde zijn, moeten wij wegdoen.

Bereidt u zo om God te ontmoeten. Want één ding moeten wij niet vergeten: De Avondmaalstafel is het ‘frontgebied’ tussen God en de duivel. Het Avondmaal werkt iets uit. Wij worden vervuld met de heilige Geest, of we gaan nog vuiler worden en – net als Judas – een prooi worden van Satan. Het is of-of. Waar mensen het oude ‘zuurdeeg’ niet weg willen doen maar het oude ‘vlees’ willen handhaven, daar wordt het Avondmaal ‘ten oordeel’, omdat men niet onderscheidt het lichaam van Christus.

Daarom moeten wij ieder – inclusief onszelf – oproepen tot bekering en vernieuwing. Tot wedergeboorte. Jezus Christus roept de gemeente op het Pascha te bereiden. En dan mag die gemeente vorsteljk met Hem aanzitten. Bij de viering van het Avondmaal met

16 1 Corinthiërs 6:10-11

Zijn discipelen zegt Jezus: *‘En Ik beschik u het Koninkrijk, gelijk mijn Vader het Mij beschikt heeft, opdat gij aan mijn tafel eet en drinkt in mijn Koninkrijk. En gij zult zitten op tronen om de twaalf stammen Israëls te richten.’*¹⁷

Inderdaad. Maar niet zonder eerst zelf priester te zijn geweest en ook profetisch gezien te hebben waar het bij ons aan schort.

Moge de heilige Geest innerlijke verlichting schenken. Want om het ‘zuurdeeg’ te vinden in ons eigen huis moeten wij open ogen hebben. En als de ogen niet zo goed zijn, mogen we er gerust een vergrootglas bij gebruiken – bij wijze van spreken. Maar beter dan een vergrootglas is de profetische verlichting van de heilige Geest. Laten wij bidden: Heer doorzoek mij en ken mijn wegen. En als er een weg is, die ik zelf niet zie – een schadelijke weg, die ik zelf niet onderken, doorlicht mij dan, opdat ik mag leren zien en het mag worden weggenomen. Een gemeente die dit bidt trekt de bovenzaal binnen en gaat het Paasfeest vieren. Die gaat het Koninkrijk binnen en zal ook het nieuwe Jeruzalem beërven: Het Rijk dat van God uit de hemel laat neerdalen en waarvan de bekering van Israël nog maar het voorspel zal zijn. Het loopt uiteindelijk uit op die radicale exodus naar de eeuwige heerlijkheid.

Groot is onze Here Jezus Christus!

17 Lucas 22:29-30

DE ONTMASKERING VAN JUDAS*

‘Na deze woorden werd Jezus ontroerd in de geest en Hij getuigde en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: één van u zal Mij verraden. De discipelen zagen elkander aan, in het onzekere, van wie Hij sprak.

Eén van de discipelen, die Jezus liefhad, lag aan de boezem van Jezus; hem dan gaf Simon Petrus een wenk en zei tot hem: Zeg, wie is het, van wie Hij spreekt. Deze, aanstonds zich aan de borst van Jezus werpende, zei tot Hem: Here, wie is het? Jezus dan antwoordde: Die is het, voor wie Ik het stuk brood indoop en wie Ik het geef. Hij doopte dan het stuk brood en nam het en gaf het aan Judas, de zoon van Simon Iskariot. En na dit stuk brood, toen voer de satan in hem. Jezus dan zei tot hem: Wat gij doen wilt, doe het met spoed. Maar niemand van de aanliggenden begreep, waartoe Hij hem dit zei; want sommigen meenden, dat Jezus, omdat Judas de kas hield, tot hem zei: Koop wat wij nodig hebben voor het feest, of dat hij iets aan de armen moest geven. Hij dan nam het stuk brood en vertrok terstond. En het was nacht.’ (Johannes 13:21-30)

HET HART VAN GOD

In Johannes 1:18 lezen wij:

‘Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, die aan de boezem des Vader is, die heeft Hem doen kennen.’

Een prachtige beeldspraak.

In het oude Oosten nam de oudste zoon, of de gast van de familie, plaats aan de rechterkant van de vader of de gastheer. Hij kreeg dus een

* Preek uitgesproken in 1969

intieme plaats en hoorde ook de meest vertrouwelijke mededelingen, nog voordat de anderen het konden verstaan. Ook konden er dingen besproken worden die niet voor anderen of voor de jongere kinderen in het gezin, bestemd waren. De oudste zoon voerde het gesprek vlak bij het hart van de vader. Bij het aanliggen aan de tafel was dan het hoofd van de zoon het dichtst bij het hart van de vader. Bij de boezem van de vader hoorde de oudste zoon de geheimen van het bedrijf en de plannen van de vader. Daar werd alles besproken.

Dat is de beeldspraak van de tekst uit Johannes 1:18.

Niemand onder de mensenkinderen, van welke eeuw ook heeft ooit God, de Onzienlijke gezien. Maar degene die aan de boezem van de Vader is, die de ereplaats reeds in de eeuwigheid had – van voor de grondlegging der wereld – Jezus, Die heeft Hem ons verklaard. Hij, Die de geheimen van Gods hart al in de eeuwigheid heeft gehoord, is op aarde gekomen en heeft het ons op de aarde meegedeeld.

In het verslag van de viering van de Paasmaaltijd met Zijn discipelen wordt vermeld dat Johannes ligt aan de borst van Jezus. Zoals Jezus is aan de boezem van de Vader, zo is daar een discipel, die Jezus liefhad, aan de boezem van Jezus. Het staat er met een bepaald accent bij: De discipel *die Jezus liefhad*. Die heeft in de kring van de jongeren de ereplaats en is – nog vóór Petrus uit – aan de rechterkant van Jezus. Als er iets bijzonders vermeld moet worden, dan kan Petrus dat niet zelf aan Jezus vragen, maar dan valt Johannes aan de boezem van Jezus om Hem te vragen hoe het zit.

Allereerst moeten wij vaststellen dat alles wat onze Here Jezus Christus op aarde gezegd heeft, exegese is van de Vader. Het is een verklaring van het hart van God, de Vader. Van de binnenste gedachten van de Eeuwige.

Met deze tekst staan wij op heilige grond.

Hierin spreken wij over het hart van God en over het diepste van Gods wezen.

Als Jezus de gelijkenis uitspreekt van de verloren zoon, en Hij daarin schetst hoe de Vader in de verte al met open armen klaarstaat om hem – nadat hij tot inkeer was gekomen – te ontvangen, dan tekent Jezus ook als het ware in enkele houtskoolstrepen het hart van de hemelse Vader. Dan verklaart Hij God. Dan zegt Hij tegen de mensen: Zo is God.

Ook bij andere gelijkenissen of als Hij de Bergrede uitspreekt, dan verklaart Hij ons rechtstreeks het hart van God.

De Schrift zegt: *‘Wie toch onder de mensen weet, wat in de mens is, dan des mensen eigen geest, die in hem is? Zo weet ook niemand wat in God is, dan de Geest Gods’*.¹

Zo onderzoekt de Geest van God de diepten Gods.²

Er zijn in het hart van de Vader ook diepten.

In deze geschiedenis zijn we nu genaderd tot de plek waar het heel erg gaat spannen. Daar, waar de Eeuwige God werkelijk Zijn eniggeboren Zoon gaat geven aan de wereld als een *slachtoffer*, als het Paaslam. Als het Lam van God dat voor de zonden der wereld geslacht wordt. En is er een confrontatie hier met de duivel als nergens anders.

Er is gradatie in de openbaring.

Het is wat profaan om te zeggen dat God lijkt op een kunstenaar. Hoewel dat beeld wel iets heeft. Een kunstenaar kan met slechts een paar streken iets wezenlijks uitbeelden of iets typeren. De paar woorden die Jezus hier spreekt, typeren het hart van God. Ik zeg het met de grootste eerbied. Het komt rechtstreeks uit de boezem van de Vader. Hier komt iets tevoorschijn uit de diepten van God. Zonder dat ik ook maar een moment ontken dat al het andere dat Jezus gesproken en gedaan heeft – ook aan genezingen – allemaal exegese van de liefde van God is. Maar hier zijn onze voeten genaderd tot het heilige der heilige van Zijn openbaring.

1 1 Corintiërs 2:11

2 1 Corintiërs 2:10

HEILZAME ONZEKERHEID

Volgens Exodus 12 moet het Pascha familiegewijs gevierd worden.

Toen de familie van Adam viel voor de verleiding van Satan, wilde God niet de enkeling verlossen op aarde, maar Hij wilde een familie hebben: zonen en dochters. Hij wilde een Vader zijn over wat verloren was gegaan en een prooi was geworden van de vader van de leugen. God wilde een familie, die door één en dezelfde verzoening zou leven, en die door één en dezelfde verzoening gered zou worden door het Lam dat Hij zou geven op deze aarde. Door het bloed dat Hij Zelf zou geven. Zo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft.

Dit alles vinden wij voorzeggd en geschetst in de schaduwgeschiedenis van het Oude Testament. Als God het Pascha instelt voor Israël, zegt Hij als het ware met ‘dikke houtskoolstrepen’: Mens, strijk het bloed dat Ik geef op het altaar aan je deurposten. Je hebt plaatsvervangend bloed nodig. Je hebt een plaatsbekledende dood nodig. Als je voor Mijn aangezicht erkent dat je zelf doemwaardig en verloren bent en des doods schuldig; als je Mijn liefde en Mijn verzoening wil aanvaarden, dan trek Ik je uit Egypte. Dan ontstaat er een familie die door het bloed gereinigd en gered is, en die door het bloed in Kanaän komt.

Dan wordt het weer drie maal vier. Drie – het getal voor God, en vier – het getal voor de wereld.

Twaalf!

Harmonie tussen hemel en aarde door het bloed der verzoening. Dat typeert God tot in Zijn hart.

Jezus wordt ontroerd: *‘Een van u zal Mij verraden’*. Eén breekt het ‘drie maal vier’ kapot. Maar Hij zegt niet direct wie het is. De discipelen zagen elkaar aan in het onzekere, van wie Hij sprak.

Ik geloof dat het een heilzame onzekerheid is geweest.

Er is op het ogenblik ook veel onzekerheid onder de kinderen Gods.

Onzekerheid onder elkaar en over elkaar en ook onzekerheid ten aanzien van de betrekking tot Jezus. Maar niet elke onzekerheid is heilzaam. Er kan ook een onzekerheid zijn die alleen maar verwarring en verstrooiing brengt.

Er kan echter ook onzekerheid zijn die heilzaam werkt, namelijk, ter bestrijding van valse zekerheid. Zoals de schijnzekerheid die tevoren nog zat in het hart van Simon Petrus toen hij zei: *‘Al zouden allen aanstoot aan U nemen, ik zeker niet!’*³ En *‘Here, met U ben ik bereid ook gevangenis en dood in te gaan.’*⁴

Maar Jezus zei: *‘Simon, Simon, zie, de satan heeft verlangd ulieden te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet zou bezwijken.’*⁵

Dat is je zekerheid, Petrus!

Hier aan de Pascha-maaltijd heerst er een heilzame onzekerheid. Ik geloof dat dit ook zo bedoeld is en dat Jezus dit met opzet zo gearrangeerd heeft. Want nu komen zij allemaal tot een zekere inkeer. Zij kijken elkaar aan en zeer bedroefd zeggen zij: *‘Ik ben het toch niet, Here?’*⁶

Ook vandaag gaat het in de wereld om ongelooflijk ernstige zaken. Het gaat om Jezus Christus, om onze redding.

Ik heb God gebeden: Heer, waarom heeft U het zo gedaan? Waarom hebt U het niet rechtstreeks tegen de jongeren gezegd, van wie U de voeten gewassen hebt, en van wie U gezegd hebt: *‘Gij zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb?’*⁷ Waarom hebt U hen een moment in doodsangst gebracht, waardoor zij elkaar zó aankeken?

Maar de Heer openbaarde mij dat, zoals de ene Paaszaal nodig was om het Pascha te vieren, en geen twee of drie belendende percelen; zoals het bij de uittocht uit Egypte in één huis familiegewijs gegeten

3 Marcus 14:29

4 Lucas 22:33

5 Lucas 22:31-32

6 Matthéüs 26:23-25

7 Johannes 15:3

moest worden, de Heer ook hier van de jongeren vroeg dat zij als het ware hun eigen ‘doodvonnis’ ondertekenden.

God haalde Israël destijds niet uit Egypte zonder dat zij hun ‘doodvonnis’ ondertekenden door het bloed aan te brengen aan hun deurposten. Zij hebben de plaatsvervangende dood moeten aanvaarden. En als hier de Heer van het Pascha, Jahwe, Zelf verschijnt in Zijn Zoon Jezus Christus, dan is het niet anders. Dan laat Hij Zijn jongeren eerst hun eigen ‘doodvonnis’ tekenen. Zij zijn allemaal onzeker en kijken elkaar aan en zeggen: *‘Ben ik het Here? Ben ik het?’*

Als wij verlangen naar een opwekking in Nederland, een terugkeer van ons volk naar de levende God, dan geloof ik dat wij ons ook in dit ogenblik voor de levende God moeten plaatsen en dat wij moeten zien hoe de ogen van Jezus op ons gericht zijn. Dat wij moeten zien hoe Hij ook tot ons spreekt: *Eén uit u zal Mij verraden*. Hiermee bedoel ik niet dat de geschiedenis van Judas weer herhaald wordt, maar de trekken van de Judasgeschiedenis vinden we de eeuwen door.

Wij moeten ons niet op de borst slaan en zeggen: Wij zijn orthodox en we zullen de vrijzinnige kerken wel eens even goed aanpakken.

De jongeren hebben niet gevraagd: Meester, is hij het misschien? Petrus, of Andréas? Is het misschien Johannes? Neen. Ieder kwam tot de conclusie: *Ben ik het Heer?*

Ik geloof niet in een opwekking als zondaren niet voor God hun eigen doodvonnis hebben getekend. Zoals de stamvaders in de Jozefgeschiedenis bekenden: *‘God heeft ons onze schuld ontdekt’*,⁸ toen de beker ontdekt werd in de zak van Benjamin. Op dat moment vielen zij door de mand. Zij waren zo overtuigd van hun onschuld dat zij hadden gezegd: *‘Degene van uw knechten bij wie de beker gevonden wordt, moge sterven en bovendien zullen wij mijn heer tot slaven zijn.’*⁹

8 Zie Genesis 44:12-16

9 Genesis 44:10

Het evangelie is een zaak van dood of leven. De discipelen voelden allemaal: Ik ben er niet meer zeker van dat ik het ben, die Hem verraden zal. En dat staat gelijk met een doodvonnis. Want het gaat hier om de vervulling van het oude Pascha. Het Lam gaat Zich daarna aan hen presenteren in het Avondmaal, waarin Hij het brood nam en sprak: *'Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt; doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt'*¹⁰

Bij de instelling van het Avondmaal zegt Jezus: Dit is Mijn plaatsbekledende dood. Maar je moet eerst je eigen doodvonnis tekenen.

DE ONTMASKERING

Petrus geeft Johannes een wenk om te vragen aan Jezus wie Hem verraden zou.

Er is een herderlijk ambt en een profetisch ambt. Petrus mocht niet zomaar voor de voeten van Johannes lopen om naar Jezus toe te gaan, en zich aan Zijn borst te werpen om te vragen wie Hem verraden zou. Neen. Hij heeft Johannes te respecteren in de profetische plaats die hij van de Heer kreeg. Er moet nu iets duidelijk worden wat alleen bekend is in de boezem van Jezus, en daarmee in de boezem van God. En Johannes, die aan de boezem van Jezus is, vraagt het Hem. Maar dan zegt Jezus nog niet met ronde woorden wie het is. Hij wijst hem niet aan en noemt zijn naam niet. Maar Hij antwoordt wel. We lezen: *'Jezus dan antwoordde: Die is het, voor wie Ik het stuk brood indoop en wie Ik het geef'*.

Waarom moet het nu zo?

We hebben gezien hoe de Here Jezus een ezelsveulentje vorderde om als Koning Jeruzalem binnen te rijden. Hij vorderde daarmee Zacharia 9:9 voor Zichzelf op:

¹⁰ Lucas 22:19-20

‘Jubel luide, gij dochter van Sion; gij dochter van Jeruzalem! Zie, uw koning komt tot u, hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig, en rijdende op een ezel, op een ezelhengst, op een ezelinnenjong.’

Hij gaat dit vervullen op het Paasfeest, en vordert daarvoor de Paaszaal.

De overpriesters en schriftgeleerden wilden Hem door een list in handen krijgen om Hem te doden. Maar zij zeiden: *‘Niet op het feest, opdat er geen opschudding kome onder het volk.’*¹¹ Maar Hij en de Vader bepalen: Wél op het feest! Want Hij is het Paaslam.

En hier zien wij hoe de satan probeert God te imiteren en hoe hij van het ‘instrument Judas’ gebruik wil maken tot het uiterste. Tot aan de grens van het Avondmaal en de paasmaaltijd. Maar zelfs Judas vraagt nog aan Jezus: *‘Ik ben het toch niet, Rabbi?’*¹² Dat zegt hij, terwijl hij weet dat hij het is. Hij had het al in zijn hart om dat te doen en had daarvoor al een afspraak met de overpriesters om Hem aan hen over te leveren.¹³

En toch zegt hij: *‘Ben ik het?’*

Zelfs in het ‘strijken van het bloed’, zelfs in het (beeldsprakig) tekenen van zijn ‘doodvonnis’, huichelt hij nog.

Dat is het satanische – dat de duivel probeert om Gods ‘wapenen’ in te schakelen om de overwinning op God te behalen: het paasbrood, de paasgeschiedenis en het Paaslam, het bloed der verzoening, en zelfs de naam van Jezus.

Jezus zei: *‘Die is het, wie Ik het geef’*. Hij is de Heer van Pascha en de meester over het paasbrood. Hij is de Gastheer. En Hij zegt het dit keer niet met woorden, maar met het gebaar van de Gastheer die het brood uitdeelt.

Judas kan wel zijn handen uitstrekken naar het brood; de satan kan Gods werk wel willen nabootsen; de farao kan wel achter de staf van Mozes aan door de gespleten zee proberen te komen – maar het lukt niet.

¹¹ Marcus 14:1-2

¹² Matthéüs 26:25

¹³ Marcus 14:11

Zo kan de Wereldraad van Kerken wel denken en doen alsof zij met de oecumene het gebed van Jezus in verhoring brengen: ‘... *dat zij allen één zijn (...) opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt*’, maar zó sprak de Heer daarover in 1948: ‘*Ik zal de antichrist de eer niet gunnen Mijn volk bijeen te drijven, maar dit doen door de zweepslagen van Mijn Woord.*’

Jezus zit aan de tafel en Hij is de Heer van dat Pascha. Hij vordert die zaal en Zijn jongeren, en Hij wijst aan waar het verraad zit. Hij kan het profetisch ontmaskeren, maar Hij kan het ook koninklijk tenietdoen. Hij zegt tegen Judas: ‘*Wat gij doen wilt, doe het met spoed.*’ En na dit stuk brood, voer de satan in hem.¹⁴ Maar dat betekent dat de duivel het spel verloren heeft.

Wij moeten niet denken dat de geschiedenis die wij vandaag beleven maar een grapje is. Dan vergissen wij ons. Richard Wurmbrand heeft dat aan den lijve ondervonden. Bij verzet tegen het communisme uit christelijke geloofsovertuiging brandt de hel los en slaat de mensenmoordenaar van den beginne zijn slag.¹⁵

Wat is het communisme anders dan een greep van de duivel naar de begrippen en de krachten van de ‘exodus van het proletariaat’ naar een nieuwe toekomst? Een ‘exodus’ echter zonder het bloed van Jezus, het Paaslam.

Wat is onze geschiedenis van de twintigste eeuw anders dan een nabootsing van de duivel? De duivel imiteert God om zo de mensheid

14 Johannes 13:27

15 Richard Wurmbrand was een Roemeens Luthers predikant, schrijver en leraar. Hij was de jongste van vier zonen in een Joods gezin. Hij en zijn vrouw bekeerden zich in 1938 tot het christendom. Vanwege zijn christelijke overtuiging heeft hij veertien jaar in zijn vaderland Roemenië gevangen gezeten. Wurmbrand was de oprichter van de christelijke organisatie *The Voice of the Martyrs* (De stem der martelaren). *The Voice of the Martyrs* is een zusterorganisatie van de Nederlandse Stichting De Ondergrondse Kerk.

Bron: Ds. Richard Wurmbrand: *De ondergrondse kerk*, Uitgeverij De Banier 1967, pag. 32-38

uit te moorden in een valse exodus.

Alleen, ook nu zal Jezus ‘uitdelen’ en ‘ontmaskeren’ totdat de duivel gebonden is. Want Hij is niet alleen de Heer over de ‘schaduwrediënten’ van de Paasmaaltijd, maar Hij is ook de Heer van het Avondmaal.

Het is hoogst actueel.

Ik zie de grote dingen die Jezus gaat doen door het uit te beelden en door te ontmaskeren in onze tijd.

Israël heeft van dit bloed gezegd: *‘Zijn bloed komen over ons en over onze kinderen!’*¹⁶

God gaat dit bloed inderdaad over hen laten komen, maar in barmhartige wraak. Wanneer zij in het Midden Oosten in de grootste nood komen, moet er een volk zijn dat gehoorzaamt en het nieuwtestamentische brood en bloed der verzoening neemt uit de handen van Jezus, en het ‘lichaam en bloed van Christus’ in de viering van het Heilig Avondmaal eendrachtig en ‘familiegewijs’ eet en drinkt. Zonder het verraad van de valse oecumene. Dan zal ook Israël komen tot het Lam van God en wordt er weer een voorteken zichtbaar van het ‘drie maal vier’. Van de harmonische eenheid van hemel en aarde.

Dit typeert God.

Toen de Heer mij 1948 riep, heb ik het uitgeroepen: Here God, vouw die hemelen dicht. Ik sterf! Het was alsof alles opgeworpen werd in de openbaring die Hij gaf – tot aan het hart van God toe. Ik had echt de ervaring alsof ik stierf.

Nu zegt God het ons door brood en beker.

In Hebréeën 12:4 lezen wij: *‘Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden in uw worsteling tegen de zonde ...’*

Ook deze gemeente, die rondom dit woord samenkomt en die wil gaan strijden voor de Naam van Jezus; die wil gaan arbeiden voor de eendracht van de kinderen Gods, moet heel diep in de vernedering komen voor God. Wij moeten het nog helemaal van de aanvang leren

¹⁶ Matthéüs 27:25

dat het geen spelletje is wat er in de wereld aan de gang is, maar dat het een rechtstreeks gevecht is met de duivel.

Wij roepen heel graag 'halleluja', prijs de Heer, maar het kan niet zonder echt eerst ons eigen 'doodvonnis' te hebben getekend en uit de hand van de Heer de genade te hebben ontvangen en Hij tegen ons zegt: Uw zonden zijn weggenomen. Kind, al het Mijne is het uwe.

Eenmaal zullen wij 'thuis' zijn en zullen wij met alle geslachten en talen, volken en natiën, familiegewijs, genuanceerd naar families en stammen en toch in grote eendracht en volkomenheid – zonder verraad – juist voor het Lam zingen:

*'... Gij zijt geslacht en Gij hebt ons Gode gekocht met uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie...'*¹⁷

17 Openbaring 5:9 (St. Vert.)

© Ds. A.A. Leenhouts: "Johannes"
(1969, 1973, 1991)
Redactionele bewerking 2023

GETUIGENIS
EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl